

Munkasz. eg. kiadó.

3181
Dl. Ramasetter Róbert
I. Diszlér 2. II. 8.
Budapest

KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-kétfelével drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — ck 40—
Egyszám ára — — ck 2—

1926 június 16 Szerda

Csaj-köszösvár • IX. évfolyam • 128 szám

5686. Tamuz 4

Gyarmatokat kell adni Németországoknak!

Alábbi cikket Philippe Snowden, az angol munkáskormány volt kincstárnoka írta. A cikk érdekes keresztmetszetet nyújtja a népszövetségi helyzetnek.

Abban a pillanatban, mihelyt Németország általános helyet kap a Népszövetség tanácsában, igénye lesz mindazokra a jogokra, amelyek egy nagyhatalmat megilletnek. Ettől a pillanattól kezdve Németországot nem lehet kizárni a gyarmati mandátumokból, amelyek minden tanácsagot megilletnek. A versaillesi szerződés megfosztotta a Németországot összes tengerentúli birtokaitól. Ez egyike volt a szerződés legsúlyosabb igazságtalanságainak, amelyet, ha nem teszük jóvá, súlyos konzekvenciák fognak követni.

Ma már kevés valószínűség áll fenn arra nézve, hogy a nyugateurópai politikai helyzetből új háború szarazzék. Ha azonban Németországnak, ennek a nagy kereskedő-államnak gazdasági kívánságait elnyomják és ha konkurrensi meguknak foglalják a nyersanyagokban gazdag és a raját lakosság többletét befogadni képes vidékeket, akkor egy olyan gazdasági összeütközés támadhat, amely előbb, vagy utóbb új háborúhoz fog vezetni. Ezt a veszélyt el kell kerülni. A locarno-i szerződésnek az volt a célja, hogy egy új háború lehetőségét megszüntesse. Így, hogy ez a szerződés hatásterület csak Nyugateurópára vonatkozik de elveszti jelen tőségét, ha annak érvényét ki nem terjesztik az egész világ nemzetközi viszonyaira.

A versaillesi szerződésnek az a része, amely Németországot megfosztotta összes gyarmataitól, nem csupán annak az ígéretnek volt a megsértése, amelyet az antant ebben az irányban adott, hanem tudatos megszorítása volt Németország gazdasági fejlődésének. Wilson elnök kijelentette annak idején, hogy a békekötésnél mindent el fog követni arra nézve, hogy Németországot gazdasági érdekeiben ne károsítsák meg. Az antant többi államférfiai hasonlóképpen nyilatkoztak. De amikor a versaillesi szerződés megszövegezésére került a sor, mindezekről az ígéretekről megfeledkeztek. És hogy a gyarmatok kontinkálásának jogosságát igazolják, propaganda indult meg annak bebizonyítására, hogy Németország képtelen kolóniákat kormányozni.

Ennek a vádaskodásnak azonban semmi alapja nem volt. Annyi igaz csak, hogy a német gyarmatosítás első éveiben előfordultak incidensek. Ez azonban minden gyarmatosító hatalomnál előfordul. De később, amikor Németország már tapasztalatra tett szert, a német gyarmati kormányzás valóságos mintaképpé vált. Amelyről még Anglia is csodálkozással és az utánság kivánságával nyilatkozott. A világ-háború előtt a brit külügyminisztérium által nyilvánosságra hozott jelentések világosan igazolják ezt. Winston Churchill pedig, mint gyarmatiügyi államtitkár, a következő kijelentést tette 1921. június 21-én:

— Azon igyekeztünk, hogy Német Keletafrikát egy kormányozzuk, hogy az pótolhassa a német kormányzást... Felek azonban, hogy ahhoz a nagy fellendüléshez viszonyítva, amelyet ez a terület a német kezében elér, ez nem lesz lehetséges.

A jelenlegi gyarmatiügyi államtitkár pedig két évvel ezelőtt így nyilatkozott:

— Kötelességünknek kell tartanunk, hogy Keletafrikát legalábbis olyan jól kormányozzuk, mint amilyen jól kormányozták a németek.

Ez a két nyilatkozat meghazudtolja a háborús propagandát, amely azt hirsztelte, hogy Németország képtelen gyarmatokat adminisztrálni. Németország sokkal jobban kormányozta gyarmatait, mint például Franciaország. Elsősorban is szabaddá tette kolóniáit az idegen államok kereskedelmi számára, másodsorban pedig nem katonai seregálatra, hanem produktív termelésre használta fel a bennszülötteket. De eltekinthetve az ügy e közei oldalától, minden-

képen eztséges, hogy Németország nyersanyaghoz jusszon és hogy készítményei számára piacot kapjon. Kizárt dolog, hogy tartósan jó nemzetközi helyzet állhasson elő, ha, amíg Nagybritanniát, Franciaországot, Belgiumot, Portugáliát és Olaszországot nagy gyarmatok fölött rendelkeznek, addig egy olyan állam, mint Németország ne kapjon tengerentúli területet. Franciaországok harmincegy millió lakos van és gyarmati birtoka több mint ötven millió négyzetmérföld. Belgiumnak hatmillió lakosa van, kolóniáinak területe pedig egymillió négyzetmérföld. Nagybritanniát az egész világ egyötödét bírja gyarmatul. A világbékét nem lehet skáig fen tartani, ha Németországot, amely a harmadik legnagyobb kereskedelmi hatalom a földön, verseny-társai kizárják a gyarmatok birtoklásából.

Németország azóta, hogy tengerentúli birtokait elvesztette, kifizetdről vásárolja össze legfontosabb élelmiszereit és nyersanyagait. Lakossága folyton szaporodik és már szükség volna kivándorlásra. Nagybritanniának semmi érdeke nem dikálja, hogy szembehelyezkedjen Németország gyarmati törekvéseivel. Nagybritanniát olyan hatalmas terület fölött rendelkezik, hogy a legnagyobb avágyat is kielégítheti. A német gyarmati ügy rendezésének barát ságos uton kell megtörténnie. Az 1919 ik évben el-

követett hibát hallgatóság be kell ismerni. Akkoriban egyes területeket levásároltak Németországtól, másokért pedig bizonyos koncessziókkal kárpótolták. Azok közül az országok közül néhányat, amelyeket az antant mint mandatárius területeket kormányoz most, egyszerűen át kellene ruházni Németországra. Egyébként, ha Németország belép a Népszövetségbe, a gyarmati mandátumok egész kérdéskomplexuma újra szönyegre kerül.

A háború első éveiben Asquith ezt mondta: — A szövetkezett nagyhatalmaknak az a célja, hogy egyengessék az utat egy olyan nemzetközi rendszerhez, amely az összes civilizált nemzetek egyenjogusultságát biztosítja.

Ezt az akkor kitűzött célt most már át kell vinni a valóságba. A világbéke a legsürgősebben követeli a gyarmati probléma rendezését. A német jogok elnyomása veszélyes konzekvenciákhoz vezetne. Egyébként is precedens van az ilyen birtokátvadásokra: Nagybritanniát csak nemrég adott át bizonyos területeket Olaszországnak és Belgiumnak. Mindenesetre a barátság és a béke szellemében kell megoldani ezt a kérdést és elsősorban arra kell ügyelni, hogy a mandatárius hatalmak valóban a bennszülött népek jólétén és haladásán munkálkod-

Brazília megszüntette berni nagykövetségét.

Ujabb bonyodalmak az állandó népszövetségi tagság miatt

Newyork, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Borah szenátor nyílt levelet tett közzé, amelyben Braziliának a Népszövetségből való kilépésével foglalkozik. Erősen megtamadjá a Népszövetséget és azt mondja, hogy Brazília felismerte, hogy a Népszövetség mindjobban európai intézménnyé sekélyesedik, ami eggyel több ok Amerikának a visszavonulásra. Mi ideát nagyon örülünk — mondja Borah, — ha az európai Népszövetség a kontinensen fentartja a rendet. De Amerika közreműködéséről Európának egyszersmindenkorra le kell szoknia.

A Rio de Janeiroi lapok nagy örömmel üdvözlik Brazília kilépését. Azt írják, hogy Brazília szívesen lemond a dícsősegről, hogy az európai államok köreit megzavarja. Brazília helyesen tette, hogy az óvilág gyűlöletközpontjából visszavonul, mert Európa előbb-utóbb ugyis rájön, hogy értéketlen célokat kerget.

Bern, június 15. Meilo Franco bejelentette, hogy Brazília berni nagykövetségét megszünteti. Madrid, június 15. A minisztertanács a külügyminiszter indítványára elhatározta, hogy Spanyolország nem rettekál a nem állandó tagságra a népszövetségi tanácsban. A minisztertanács rehatalmazta a külügyminisztert, hogy kellő pillanatban saját iniciatívájából intézkedhessék.

Elkészült a munkakamarákról szóló új törvényjavaslat

Trancu Jasi miniszter nyilatkozta

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) G. Trancu Jasi, amióta vissza került a közmunkaügyi minisztérium élére, arra törekszik, hogy az első Averescu kormány idején megkezdett művét befejezze. Első törvényhozási alkotása a munkáügyi kamarák felállításáról szóló törvény lesz, amely abból az alapelvből indul ki, hogy a munkásságnak is meg kell legyen a legális fóruma. A törvényjavaslat most készült el és már az egyik első ülésük valamelyikén kerül a parlament elé.

Trancu Jasi miniszter az új törvényjavaslatról a következőket mondotta az „Argu” munkatársának:

— A munkakamarákban két gazdasági fő megnyilatkozás fog képviselőket kapni: a kereskedelmi munka és az ipari munka. A többi ágak eléggé képviselve vannak más területek által. Minden egyes kamarának több szekciója lesz, amelyek egy egy foglalkozási ágat fognak reprezentálni; így például a fémiparban meg lesz a maga ugyosztálya, a petróleumiparban, a banktisztviselőknél, kereskedelmi alkalmazottaknál és így tovább. Az egyes szekciókban képviselve lesznek ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak par.tásos alapon, azonkívül pedig a minisztérium egy delegátusa, akiknek ugyanez a szerepe lesz, mint a kereskedelmi kamarákhoz delegált kormánybiztosoknak.

— Másik újítása ennek a javaslatnak a Chirculescu és Marzescu féle tervezetekkel szemben az, hogy a kamarai választásokon nem az egyes munkások és munkaadók fognak szavazni, hanem a kollektivitások: a szakszervezetek és szaktestületek, miáltal új impulzust kapnak az érdekeltek arra, hogy szindikátusokba tömörüljenek. Helyet kapnak az új alakulatokban a szövetkezetek és a népbankok is. Ezek a munkáügyi kamarák idővel parlamenti képviselőket is fognak kapni.

— A munkakamarák első működési megnyilvánulása a legfőbb munkáügyi tanács megalkotása lesz, amely tanácsadói szerepet fog betölteni a kormány mellett minden munkáügyi kérdésben. Ez a tanács fogja előkészíteni a munkáügyi törvényeket. Tagjai között lesznek munkások, munkaadók, állami delegátusok, egyetemi tanárokból, volt munkáügyi miniszterekből, a román társadalomtudományi intézet elnökétől és más kivüállók elismert szakemberekből rekrutált specialisták. Benne lesz a szövetkezetek vezérigazgatója is a tanácsban, amely a munkáügyi államtitkárság mellett fog működni.

Befejezésül még elmondotta Trancu Jasi miniszter, hogy mihelyt a parlament megszavazza az új javaslatot, haladéktalanul elrendeli a választásokat, hogy a különböző dolgozó rétegek is mielőbb képviselőkhöz jussanak a szenátusban.

60
200
240
320
300
50
220
260
110
175
600
440
528
50
50
1500
900
1200
75
75
75
75
75
75
120
75
75
75
75
75
75

k:

k!

Ahol a zsinagóga udvarán a hitközség tornagyakorlatokat végez

Dr. Körner, a Hakoah elnöke beszámol az amerikai turáról

(Bécs, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A bécsi Hakoah befejezte diadalmas amerikai turáját, amelyen a zsidó reneszánszmozgalom és a zsidó sportélet számára újabb elismerést szerzett és csütörtökön visszaérkezett Bécsbe. Az állomáson ezrekre menő tömeg örömteljes Hip Hip Hada kiáltásai és a Hatikva hangjai fogadták a hazatérőket. A pályaudvarról két fehér zászlócskával díszített autókön a Hakoah klub-otthonába hajtottak, ahol az egyet és az osztrák sportszövetség képviselői tolmácsolták üdvözléseiket a csapatnak.

Üdvözlés a Stadt Theatre-ben

A hivatalos fogadtatás azonban a Stadt-Theater nagytermében zajlott le szombat este, amelyet ezalkalommal zsufolásig megtöltött Bécs zsidósága. Megjelent többek között dr. Chajes főrabbi, dr. Friedmann, az osztrák cionista szervezet elnöke, de jelen voltak ott a külföldi államok, valamint az összes osztrák sporttestületek képviselői is. Az estélyt a világhírű hetven tagból álló Hakoah orchester nyitánya vezette be, majd a színpadon megjelentek az amerikai turné résztvevői, magukkal hozva a tura győzelmi trófeáit: serlegeket, érmekeket, zászlókat. A Hakoah törpecsapata drészben jelenik meg és kapitánya meleg szavakkal üdvözlöi dr. Körner, a tura létrehozóját és a Hakoah illusztris elnökét. Földes Pál, dr. Felix és Baar Artur üdvözlő szavai után viharos üdvözlések és óvációk közepette dr. Körner emelkedett szólásra, aki kétórás referátumban számolt be az amerikai turné körülményeiről.

Dr. Körner kétórás beszámolója

— A Hakoah amerikai turájának eszméje — mondotta dr. Körner — a legutóbbi cionista kongresszus alkalmával vetődött fel, ami dőn az ittjárt amerikai cionista delegátusok elragadtatva a bécsi cionista csapat teljesítményeitől, meghívtak bennünket az új hazába. Uttoró, pionir-munkát kellett végezni, mert

előttünk nemcsak zsidó csapat, de egyáltalán semmilyen európai futball-együttes nem járt az Egyesült Államokban.

Munkánkat azonban rendkívül megkönnyítette

az, hogy oly országba mentünk, ahol zsidók nagyobb tömegekben élnek és teljes jogú polgárai az államnak.

Dr. Körner vázolta ezután a szívélyes fogadtatást, amelyben a csapatot mindenütt részesítették, különösen kiemelve Coolidge elnök figyelmes vendégszeretét.

A Hakoah fogadtatása

— Az amerikai zsidóság — mondotta tovább dr. Körner — egyhangúlag a Hakoah mellé állt és kitörő lelkesedéssel fogadott bennünket mindenütt, sőt a zsidó szociáldemokraták is támogatták törekvéseinket sajtójukban.

Általában nemcsak Amerika, hanem az egész világ sajtója a legnagyobb figyelemmel kísérte utazásunkat. Utunk, mérkőzéseink minden kis mozzanatát mozifelve gépek örökítették meg.

Az egyes városok különböző testületei valószínűleg versengtek abban, hogy vendégszeretettel ki üdvözöljék és egy napon több ünnepről, bankettre is meghívtak egyszerre. Majd felmutatja dr. Körner az amerikai futballszövetség elnökének levelét, amelyben hálás szavakkal emlékezik meg arról a hatalmas munkáról, amelyet a Hakoah a sportgondolat terjesztése és propagálása érdekében Amerikában kifejtett. Járunk annyi elismerésre talált, hogy jövőre számtalan mérkőzés lejátszására kaptunk meghívást és a jövő évi amerikai turánk is biztosítottak látszik.

Az amerikai zsidóság és a sport

— A sport, a testedzés Amerika zsidóságában rendkívül nagy elterjedtségnek örvend. A legszebb és legjobb, amit az amerikai zsidók asszimilálódásban nyújtottak, az, hogy a testi regeneráció gondolatát teljesen magukévé tették és annak fontosságát kellőképpen értékelni tudják. Valóságos örömet okoz, Amerikában élő testvéreinket, akár férfiakat, akár nőket, látni. A legszebb emberfaját képviselik, testük egészséges, erőteljes, izmuktól dagadó. A legkisebb városban is van a zsidó ifjuságnak tornaterme, sport tere, ahol a testképzés minden ágát űzik. De nemcsak az ifjuság, hanem az öregebbek is erősítik testüket sportolással.

Akiba

Irta Giszkalay János

Igaz ugyan, hogy a megbélyegző zsidó füst újra életbe lépett, de véres zsidóüldözések a császár rendeletére nem történtek ezekben az években. Nem mintha Traján bármiben is emberségesebb ember lett volna, mint a véres emlékü elődje, Domitianus, de sokkal mélyrehatóbb, világhódító tervek foglalkoztatták, semhogy ideje lett volna a zsidó néppel külön is törődni. Azzal sem törődött, ha kémei, besugói gyanus, titkos forrongásokról tettek neki jelentést, amelyeket a római birodalom területén szétszórt zsidóság között véltek észlelni. Pedig ez a titkos forrongás valóban ott erjedt és terjedt a zsidó lelkekben. A szétforgácsolt erők lassan-lassan mintha csak tudatára ébredtek volna, hogy nincsenek is szétforgácsolva, hogy minden elválasztó országhatárokon túl, szétéphetetlen kapocs fűzi őket egyetlen egészé — és az egység tudatával megszületett, újra született az erő tudata is.

És ha kézzel foghatók, szemmel láthatók voltak az elválasztó erők (országhatárok és tengerek) kézzel fogható és szemmel látható volt az összekötő, eggyé forrasztó kapocs is. Akibának hívták ezt a törhetetlen összekötő kapocsot. Az Eufrates és a Tigris között, a régi Babilonia területén akkoriban a parthusok országa terült el. Az egyetlen a közeli keleten, amelyet Róma még nem hajtott igája alá. A parthusok országában sűrű zsidó lakosság volt. Teljes békességben éltek, sőt széleskörű nemzeti autonómiájuk volt.

A saját fejedelmük, a „Rós góla“ vagy „Res galuta“, a „Számkivetés fejedelme“ kormányozta őket: mert bármennyire is békességben, bármennyire is önálló nemzeti életet él-

tek a palesztinai zsidó állam pusztulása óta, „számkivetetteknek“, „böné góla“-nak mondták és érezték magukat. Nisibis és Nahardea, két hatalmas város volt a babiloniai zsidóság centruma. Ők még elkerülték a római vasigát, de az ösök szent országával, a letiport Palesztinával állandó összeköttetésben állottak és lelkükben robbanásig sűrűsödött a gyűlölet Jeruzsálem elpusztító iránt. A javnéi Szanhedrin rendeleteit ők is törvényerejűnek fogadták el és nem volt ösmeretlen előttük Akiba neve. Egyszer csak megjelent közöttük. Nisibisben. Nahardeában. Hatalmas ember, hatalmas igékkel. És Nisibis zsidóinak szemében tűz lobbant. Őklok összeszorultak, fogak összekorodtak és ugy adták szájról-szájra a hitvallást. Jönni kell az idők beteljes nemesek: kézen találjon a nagy nap. És Nisibis zsidósága attól az időtől kezdve kardokat köszörült.

Akiba tovább ment. Babilóniából Afrika partjaira. Libiába. Egyiptomba. A görög szigetekre. És valahol megjelent: a zsidók szemében fellobbant a tűz. És valahol megjelent, római területen vagy római határokon túl: zsidó öklök szorultak és fogak csikorogtak és lelkekből égett a lázadó hitvallás a napról, amely közeledik. Akkor aztán egyszerre, egy időben és minden oldalról! Gigászi terv volt ez, Akibához méltó. És olyan nyíltan történt a készülődés, hogy csak a római államközegek korrupszával magyarázható, hogy észre se vették, hogy meg se látták, hogy Akiba zavartalanul mehetett országról orszagra és szinte a szemük láttára szervezte a nagy zsidó világhódítást.

Vagy talán észre se vették. De Traján ügyet se vetett rá, ha besugói titkos zsidó forrongásokról tettek jelentést neki. Világhódító álmai voltak: Nagy Sándor birodalmát akarta egye-

Megérkezett az olcsósági hullám. Sipos-céghez jött először. Vegyen harisnyát, keztyűt és fehérneműt Siposnál, Cluj, Reg. Ferdinand 8 szám.

Brooklinban egy templomban voltunk, melynek udvarán gimnázium és sport-csarnok van. Itt az egész zsidó hitközség össze szokott gyűlni és torna-gyakorlatokat végeznek.

— A Hakoah magasra emelte Amerikában a zsidó sport zászlóját. Ötvenkét előadást tartottunk Amerikában a zsidó sport céljairól és dr. Rosenfeld Chicagóban rádióon keresztül is ismertette Amerika lakosságával célkitűzéseinket. *Összes mérkőzéseink alkalmával az amerikai himnusz és a Hatikvát játszották a zenekarok, ez nem külsőség, hanem egy egyenjogúsított nép elismerése. A mi feladatunk az, hogy a sport által a népeket egymáshoz közelebb hozzuk és kiengeszteljük. Mi teljesítettük Amerikában kötelességünket.*

Percekig tartó óváció és taps jutalmazza dr. Körner beszédét, majd nívós koncertakadémia következett.

Óvakodjunk az utánzattól!

Csak az a valódi

Hellmann-féle kenyér,

melyen ez az itt látható kis címke rajta van.

Din Butarie
HELLMANN
sátdébből!

minden általános sütött kenyeren rajta van,

Ez a címke fontos, mivel tudomásomra jutott, hogy egyes kereskedők kenyereiket, mint Hellmann-féle kenyert árusítanak.

Csomagoló celuloza

Képviselőt és lerakat

Hartig & Hienz Cluj-Kolozsvár

síteni jogára alatt — ez a terv foglalta minden gondolatát. A gondolatot, hosszú érelődése után, tett követte. Minden oka megvolt arra, hogy a római fegyverek sikerében bizzon. Ő maga, már régebben meghódította Dáciát, a mai Erdély és Románia területét és ezzel utat nyitott a római impériumnak Európa északkeleti irányába. De Traján vajmi kevéssé csábította az a hadi dicsőség, hogy a Don- és Volgamenti félvad törzsekkel birkózzon: más volt az, amire minden gondolata irányult. A titokzatos India merhetetlen kincsai nyugtalanították és mellékesen az a gondolat is, hogy Nagy Sándor birodalmát újra egyesítse a maga jogára alatt. De közte és India között ott állott vasszfalként a régi Babilonia területén, a parthusok országa, a Tigris és Eufrates között. Ezen az országon vezetett a közvetlen hadiút India felé. Ebben az időben már csak a parthusok országa volt közelkeleten az egyetlen olyan földterület, amelyet a római fegyver még nem tudott meghódítani. Hosszu háborúk folytak a két hatalom között, különösen Örményország birtokáért, amely a két ellenséges állam határán terült el. Ebben az időben Örményország területe újra a parthusok fönhatósága alá tartozott. Trajánnak mindennek ezzel a régi ellenséggel kellett véglegesen leszámolni, ha az Indiába vezető utat szabaddá akarta tenni maga előtt. Traján, életének utolsó éveiben, végre elérkezettnek látta az időt világhódító tervének keresztülvitelére. Hadait Mezopotámia felé irányította, a parthusok országa ellen és ő maga nem is sejtette, hogy ezzel a hadi vállalkozással idő előtt egy olyan pusztító erejű népmozgalmat robbantott ki, amely, ha csak még néhány évig érelődhetik, végzetessé vált volna a római világbirodalomra.

(Folytatása következik.)

a ve Az elmaradt

(Páris, június)
Párisi diplomácia előzte meg Nincses érkezését és még elutazását, mely anélkül, hogy az jugoszláv paktum Nincses hárommal lejátszódott, egyiméciai csatározást engednek a általában az euróviszonyába.

Voltaképpen se megmondani, hogy el most ismét ha szerződés aláírás teljesen ki volt s csak a két szer

Mint ismerete gyel és cseh szöv mintájára jugoszlávi kőni és ezzel Elnyeinek övét teni. A francia s és a szerződés al beharangozta. A diplomáciai aktus jőt, különösen irására való tekir

Általában a f ges helyzetnek szerződés t, amely jönnie és amely a két ország köz szívesen látná, ha katonai erejével szerb katonai val adott esetekben e

A szerződés diplomáciai törek reses ugyanis, ho ezelőtt szövetségi szláviánsk. Ez az volt a Balkán d nyeinek a Jugos

Később azonban ríttek fel a jug csakhamar nyilván slávia csak eg volna hajlandó a get tenni, vagyis szágon és Jugos is bevonják.

Az olasz diplo latot elutasította Róma között kis Romániával fűző slávia viszont i cia befolyásnak között sürgettek lassított szerződés et Genfből Pá Párisba érkezett ellenakcióba kez zák mögött, az megállapítani. A guktan is jellen

A párisi ola Balkán kérdése előtt Belgrádban nácskozásokat f kozások után I tett, ahol Briá igen beható tar dal, látogatást vicomtot, Japán zott Carapanos párisi cseh és r tanácskozások másnapra Nincs jelentette, hogy a francia jugos

Mussolini biztosította magának a vezérszerepet a balkáni diplomáciában

Az elmaradt francia-jugoszláv szerződés hullszatíttkai. A balkáni államok fedezik Olaszország gyarmati igényeit?

(Páris, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisi diplomáciai körökben nagy érdeklődés előzte meg Nincsiacs külügyminiszter Párisba érkezését és még nagyobb érdeklődés követte elutazását, mely pár nap múlva történt meg anélkül, hogy az előre beharangozott francia-jugoszláv paktumot aláírták volna. Az, ami Nincsiacs háromnapos párisi tartózkodása alatt lejátszódott, egyike volt a legérdekesebb diplomáciai csatározásoknak, amelynek éles bepilianást engednek a nagy, és a kisantant, valamint általában az európai államok egymás közötti viszonyába.

Voltaképpen senki sem tudja egész biztosan megmondani, hogy mi történt és miért maradt el most ismét hanyadszorra a francia-jugoszláv szerződés aláírása, melyek szövege pedig már teljesen ki volt dolgozva, sőt parafátva is volt a csak a két szerződő fél aláírása hiányzott róla.

A párisi sajtó hiába ujjongott

Mint ismeretes, Franciaország a román, lengyel és cseh szövetségeivel kötött szerződések mintájára jugoszláviával is szerződést kívánt kötni és ezzel Franciaország diplomáciai erődítményeinek övét egy újabb örbéllyel megerősíteni. A francia sajtó Nincsiacs Párisba érkezését és a szerződés aláírásának fontosságát már előre beharangozta. A „Journal”, mint igen fontos diplomáciai aktust üdvözölte a szerződés létrejöttét, különösen az orosz német szerződés aláírására való tekintettel.

Altalában a francia sajtó mint egy tényleges helyzetnek a konzekrációját ünnepelte a szerződés, amelynek már rég létre kellett volna jönnie és amelynek elhalasztása nem ert meg a két ország közvéleménye. Ez a közvélemény szívesen látná, ha a két szerződő ország teljes katonai erejével — és mind a francia, mind a szerb katonai valeur eléggé ismeretes — sietne adott esetekben egymás segítségére.

Az olasz gáncs

A szerződés eddigi elhalasztása az olasz diplomácia törekvéseire vezethető vissza. Ismeretes ugyanis, hogy Mussolini mintegy félévvel ezelőtt szövetségi szerződést ajánlott fel Jugoszláviának. Ez az ajánlat kétségtelenül egyike volt a Balkán diplomácia legfontosabb eseményeinek a Jugoszlávia nagy örömmel fogadta is. Később azonban zavaró momentumok merültek fel a jugoszláv-olasz viszony körül és csakhamar nyilvánosságra került, hogy Jugoszlávia csak egy tripartit-szerződés esetében volna hajlandó a Mussolini-féle ajánlatnak eleget tenni, vagyis, ha a szerződésbe Olaszországon és Jugoszlávián kívül Franciaország is bevonják.

Az olasz diplomácia azonban ezt a gondolatot elutasította és erre a viszony Belgrád és Róma között kissé elhidegült. Mussolini közben Romániával fűzött gyengédebb szálakat. Jugoszlávia viszont hajlandónak mutatkozott a francia befolyásnak engedni. Ilyen körülmények között sürgették a franciák az anyyira elhalasztott szerződés aláírását és hívták fel Nincsiacsot Genfből Párisba. Azonban alighogy Nincsiacs Párisba érkezett, az olasz diplomácia igen erős ellenakcióba kezdett. Hogy mi történt a küliszak mögött, azt még nem lehet pontosan megállapítani. A külsőségek azonban egymagukban is jellemzők.

Nincsiacs és a párisi olasz ügyvivő tanácskozási

A párisi olasz ügyvivő, Dumante, aki a Balkán kérdéneke egyik specialista és aki azelőtt Belgrádban állomásozott, hosszantartó tanácskozásiakat folytatott Nincsiacsal. A tanácskozásiak után Dumante a Quai d'Orsayre sietett, ahol Briand fogadta, Nincsiacs szintén igen beható tanácskozásiakat folytatott Brianddal, látogatást tett Herriotnál, fogadta Ishy vicomtot, Japán párisi nagykövétét, tanácskozásiakat Carapanos görög követtel, látogatást tett a párisi cseh és román követséknél és mindezen tanácskozásiak következménye az volt, hogy másnapra Nincsiacs a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a francia sajtó kommentárjai a francia jugoszláv szerződés aláírására és

fontosságára vonatkozóan rendkívül tulzottak voltak, hogy erre a szerződésre voltaképpen semmi szükség nincs, mert Franciaországot és Jugoszláviát amugyis örök és elszakithatatlan barátság fűzi össze.

Az eliminált „francia befolyás”

Ezek a szavak a diplomácia nyelvén azt jelentik, hogy a jugoszláv-francia szerződés aláírása nem sikerült. Hogy mi történt azonban a tárgyalások alatt és hogy miért nem sikerült a szerződés aláírása, azt meglehetősen valószínűséggel lehet rekonstruálni. Egészen nyilvánvaló ugyanis, hogy Olaszország közbelépése akadályozta meg a szerződés létrejöttét. Olaszország nagyon zokon vett volna egy francia-jugoszláv szerződést, de viszont egy tripartit szerződésben sem akart volna részt venni. Olaszország külön akart tárgyalni Jugoszláviával, mert szerinte neki a Balkánon egész külön politikai és közgazdasági érdekei vannak, amelyek sokkal fontosabbak, mint a francia érdekek. Mussolini azt a kívánságát fejezte ki, hogy, minden, a Balkán érdeklő kérdésben teljesen szabad kezet kapjon és hogy balkáni akcióiban francia befolyás ne akadályozhassa.

Prágában újabb tüntetés készül a vámtörvény ellen

A szociáldemokraták kiáltványa a munkássághoz

(Prága, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedden a Havlicsek-terén újabb nagy szocialista és kommunista gyűlés lesz az agrárvámok ellen. A kladnói üzemtanácsok és szakszervezetek az agrárvámok miatt négyórás tüntetésstrájkot határoztak el. Az iparosok és kereskedők szolidaritást vállaltak a munkásokkal és erre a négy órára az összes üzleteket bezárják.

A cseh szociáldemokrata képviselők klubja a „Pravo Lidu”-ban a munkássághoz ma kiáltványt intéz, amely többek között így szól:

Mussolini diplomáciai fellépésének meg is volt az eredménye: Nincsiacs elutazott Párisból és most már hamarosan várható, hogy sor kerül a kizárólagos olasz-jugoszláv paktumnak az aláírására.

Párisi diplomáciai körökben sokféle képen kommentálják a Mussolini-féle diplomáciainak ezt az erélyes és céltudatos fellépését. Róma már szövetségben áll Athénnel, barátságos szálakat fűzött Bukaresthez és most Belgráddal igyekszik egy diplomáciai paktumot kötni. Nyilvánvaló, hogy az olasz diplomácia a Balkánt olyan területnek tekinti, amelyet az olasz diplomácia zavartalanul használhat fel tervei keresztülvitelére.

Olaszország, ugy látszik, hátvédül akarja biztosítani magának a Balkánt és ott nyugalmi pozíciót akar teremteni. Ezt a célt szolgálta állítólag Curapanos görög miniszternek tanácskozási Nincsiacsal.

Bizonyos az, hogy az olasz diplomácia igen élénk és céltudatos tevékenységet fejt ki. Altalában azt hiszik, hogy ez a diplomáciai akció eközorban Olaszország gyarmati igénye biztosítását célozza.

A francia-jugoszláv szerződés aláírásának elmaradása mindenesetre ennek a diplomáciai akciónak egyik sikerét jelenti és egyik tünete a Mussolini-féle diplomácia dinamikai erejének, bár hátra van még az a kérdés, hogy milyen előnyöket ajánlott fel Olaszország a francia diplomáciainak a szerződés elmaradásáért.

A frankesés már a hetedik francia pénzügyminisztert buktatta meg

Lemondott Peret pénzügyminiszter

(Páris, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Peret pénzügyminiszter, aki a világháború befejezése óta a hetedik pénzügyminisztere Franciaországnak, lemondott, hogy egy koncentrációs kabinet alakulását elősegítse. Briand ma estére minisztertanácsot hívott össze, hogy új pénzügyminisztert keressenek. A miniszterelnök kijelentette a sajtónak, hogy a kamarától kérni fogja a valutahelyzet feletti interpellációk újabb elhalasztását. Ha a kamara ehhez nem járul hozzá, úgy az egész kormány lemond.

A francia frank rövid időn belül már a hetedik pénzügyminisztert ezzi meg. A legutóbbi pénzügyminiszter, Peret, ma mondott le és egyelőre még nem tudni, ki veszi magának a batorságot, hogy helyére álljon. A lapok a leg részletesebben foglalkoznak a lemondással kapcsolatban, Franciaország pénzügyi helyzetével és megállapítják, hogy tulajdonképpen semmi ok nincs az aggodalomra. A frank elértéktelenedését sem a nemzetközi helyzetre, sem Franciaország fizetési mérlegére, sem költségvetési viszonyaira, sem pedig kincstári helyzetére nem lehet visszavezetni. Azt sem lehet állítani, hogy a külföld rontja le a frankot. A besszre való spekuláció, amely néhány évvel ezelőtt még dühödten toboit, megszűnt. Mindenki azt szeretné, ha a frank minél magasabb árfolyamot érne el. Ami Franciaország fizetési mérlegét illeti, a befolyó számlákat nézve: teljesen aktív.

Az áruforgalom és a turistaforgalom nagy pénzmennyiséget áraszt be az országba. A költségvetés tételei olyan kedvezőek, hogy Franciaország egy nyolc-kilencmilliárd aranyfrankos államháztartást játszza elbir. Azt sem lehet mondani, hogy az állam nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. A decemberi és májusi lejáratoknál a francia kincstár még mindig pontosan fizetett. Az egyetlen ok,

amivel a francia pénzügyek rendellenességét igazolni lehet — állapítják meg a lapok — a lakosság bizalmatlansága a frank iránt, illetve a lakosságnak a franktől való menekülése. Sehoh a világon olyan deviza-kereslet nincsen, mint a párisi tőzsdén. Mindenki külföldi valutát akar. A lapok a hetedik pénzügyminiszteri válsággal kapcsolatban felvetik azt az eszmét, hogy alakítsák meg az „Union pour le Franc” egyesületet, amely hivatva volna, megfelelő taktikával, a lakosság bizalmatlanságát eloszlatni és a frank egyensúlyát helyreállítani.

Ne felejtse el

utazása előtt megvásárolni Moc'anu országos

Vasuti Menetrendjét

Összes állomások és vonatok, bel- és külföldi csatlakozások megbízható, pontos útmutatója! A 100 oldalas könyv ára csak 40 lei. Kapható mindenütt!

Miről lesz szó a kisantant blédi konferenciáján

Dodonai programot tartalmaz a jugoszláv hivatalos kommuniké. Mitilineu külügyminiszter sem tett pozitív nyilatkozatot a napirendre tűzött kérdésekről

(Belgrád, jun. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jugoszláv külügyminiszter a következő kommuniké adta ki a blédi konferenciáról:

A konferencián megvitatásra kerülnek mindazon általános politikai problémák, amelyek egy a kisantantot, mint egyik európai politikai egységet, mint mindegyik tagállamot külön is érdeklik. Foglalkozni fog a konferencia a népszövetségi tanács tagjainak szaporításával és mindazon nemzetközi eseményekkel, amelyek március óta történtek. Végül informálni fogják a szövetséges államok egymást azokról a lépésekről, amelyeket szomszédaik felé a barátságos és normális viszony kiépítése érdekében tettek.

Bucuresti-Bukarest, június 15. Mitilineu külügyminiszter ma elutazott Blédbe. Elutazása előtt fogadta a Rador tudósítóját, akinek a következőket mondotta:

— Nagyon nehéz részleteket mondanom, vagy valami fontosat közölnöm azokról a kérdésekről, amelyek a konferencián megbeszélésre kerülnek. Mindaz, amit mondhatok, annyi, hogy meg fogjuk vizsgálni a legutóbbi Genfben megvitatott kérdéseket és azokat, amelyek a Népszövetség szeptemberi ülészakán napirendjén szerepelnek, továbbá mindazokat az általános jellegű politikai problémákat, amelyek a kisantantot érdeklik. Az a tény, hogy vasárnap meghosszabbítottuk a kisantant szerződéseit, a legjobb bizonyíték arra, hogy a konferenciára ugyanilyen szelleműl áthatva megyünk az országainkat érdeklő kérdések megvizsgálására végett. Teljesen meg vagyok győződve róla, hogy a konferencia eszmecseréi éppoly kedvező eredményekkel fognak járni, mint az előző kisantant-konferenciák.

Mitilineu külügyminisztert távolléte alatt Ave rescu tábornok helyettesíti.

Sikkasztás miatt letartóztatták

a kolozsvári adóhivatal egyik tisztviselőjét

Ágoston Béla több mint százszor lejjel károsította meg az államot

(Cluj-Kolozsvár, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt Bühler Ernő Pata-utcai kereskedő feljelentést tett az ügyészségen Ágoston Béla, a II. számú állami adóhivatal tisztviselője ellen, aki az adóbefizetés-ként neki ársdott 10 000 lejt elcsikkasztotta. A feljelentés nyomán az ügyészség Pastia Vasile vizsgálóbíró bízta meg a nyomozás lefolytatásával, aki elrendelte Ágoston letartóztatását.

A vizsgálat ezután is teljes erővel folyt a megtévedt tisztviselő ellen, amelynek nyomán megállapítást nyert, hogy Ágoston már hosszabb idő óta folytatja üzletemeit és a sikkasztások és okirathamisítások egész sorozatát követte el. Ágoston oly módon operált, hogy az adóbefizetőktől kisebb nagyobb összegeket vett fel azzal, hogy azokat az illetők adójárulékaiként a hivatal pénztárába befizeti.

Az ilyen módon felvett összegeket eltulajdonította magának, de a befizetéseket bevezette az általa vezetett regiszterbe és azokról nyugtát is állított ki. A regiszteren átment összegek azonban sohasem jutottak el a hivatal pénztáráig. Így történt meg azután, hogy az elmúlt hónap végén Bühler Ernő kereskedő ellen foglalatot eszközöltek egy oly adótartozás miatt, amelyet ő már Ágoston által kifizetett és amelyet nyugtával is igazolt. Vizsgálat indult meg, amelynek során Ágoston bűnössége kétségtelen megállapítást nyert és így az adóhivatali tisztviselőt letartóztatták.

Pastia vizsgálóbíró most állítja össze azokat a lajstromát, akiket Ágoston ilyen módon megkárosított. Már eddig is megállapítást nyert, hogy az állam több mint százszor lejjel károsult Ágoston operációi következtén.

Uj fordulat a Klinger-dráma ügyében

Orlow ellen orgyilkosság miatt emelnek vádat

(Bécs, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Rszabs mellett lezajlott drámának újabb fordulata van. A nyomozás most már birtokába jutott azoknak az adatoknak, amelyek kétségtelemé tesz, hogy Orlow az orgyilkossá lett bárónéval egyetemben összeesküdtek Klinger báró meggyilkolására. Kinyomozták, hogy a báróné egy izben már bebeszélte éjnek idején Orlowot a kastélyba, nyilván azzal a szándékkal, hogy ott meggyilkolja báró Klinger Hugót.

Ez az eset egy mozdírámba illő fejezet. Éjjel 11 órakor Szediák János kastélyór ablakán kopogtak.

— Ki az?
— Én vagyok — szölt egy fátyolozott hang, a báróné hangja — adja le a kis kapu kulcsát, tudnom kell, merre jár apám. Fölkerelem és jövök vissza. Ne zárja be, ha elmentem, ha visszajöttünk, majd bezárjuk. Feküdjön le, reggel megkapja a kulcsot.

A szolgál odaszalja a kulcsot és lefekszik. Éjjel felé a kastély kutyái csaholni kezdtek. Huber erdész kinéz a kastély udvarára és látja, hogy a sötétben két alak, egy férfi és nő siet lábujjhegyen a főbejáró felé. A nő járásában fölismeri a bárónét. A másik, gondolja, nyilván az öreg Spiegelfeld gróf és gyorsan magához inti a kutyákat.

Ez az erdőben volt kölcsönös lövöldözést megelőző éjszaka történt.

Klinger Sibylle fölvezeti titkos hátsó lépcső-

kön szeretőjét, míg mindketten bejutnak a cinterembe. Itt a páncélok, kardok és rostély-sírákok tiszta és csendjében a pokoli terv kivitelére minden előkészületet megtett a báróné. Az asztalon írószerszám, levélpapíros és boríték és egy angol kis pisztoly, amely biztosan talál.

Az asszony leül és levelet ír hamisított vonásokkal: a férje iránt hamisítja. A levél Klinger Hugó apósának, a bűnös asszony apjának szól:

Kedves Papa!

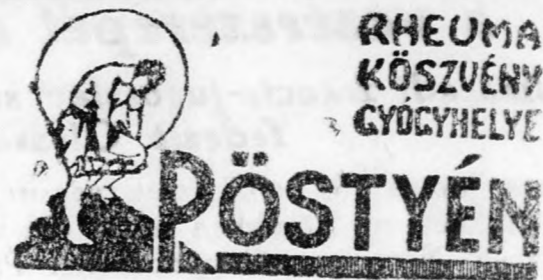
Nagyon kérek, gondoskodj Sibylláról és gyermekeinkről. Borzasztó helyzetbe kerültem, amelyből nem tudok menekülni. Bocsd meg ezt a lépésemet, de nem tudok másként cselekedni. Hugó

A levél, amelynek vonásaitól meg lehet állapítani, hogy Klinger Hugó írta, ott fekszik az akták között, a nyomozó hatóságok megtalálták a cinterem kerületén.

A gyilkosságot azonban akkor éjszaka mégsem hajtották végre. Ugylátszik azért, mert az asszony kénytelen lett volna alvó gyermekei szobájában átvezetni a gyilkost és az anyai sziv megzóiált. Azért határozták el, hogy nem bent a kastélyban, hanem kint az erdőben történik majd a nagy dráma.

A báróné még ugyanazon éjjel kibocsátotta a fiatal Orlowot a kastélyból és Orlow a hajnali vonattal visszautazott Bécsbe.

De nemcsak ez a levél igazolja a két ember sötét szándékát, hanem a letartóztatott fiatal magyar báró, Somogyi vallomása is. Somogyi elmondta, hogy Orlow valamelyik napon azt az ajánlatot tette neki, szerezzen egy hölgyet, aki néhány fenyegető levelet írna egy férfinak. Az egész — tette hozzá Orlow — trefa lenne, pompás ugratás. Somogyi azonban, aki vallomása szerint nem is sejtette, hogy mi készül, nem tudott ilyen hölgyet ajánlani. A hatóságok arra következtetnek, hogy a levele-

RHEUMA
KÖSZVÉNY
GYÓGYHELYE

PÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 esztkorától feljbb. Felvilágosításul szolgál Mg. Ph. L. Singer, Timsoara, II. Str. P. Tegle Nr. 2. Aki nem utazhat, az használja Postyén

iszap-házikurát.

Pi. Qua. iszapokocskák, használatra kész gamma kompress minden gyógyszerárban, drogeriában kapható

ket Orlow be akarta csempészni a meggyilkolandó Klinger zsebeibe, hogy úgy tűnjön fel az egész eset, mintha egy szerelmi ügy miatt követett volna el orgyilkosságot. Ilye leveleket letartóztatásakor találtak is Orlownál. Irásközértők szerint ő maga írta őket női vonásokkal.

Orlowól egyébként nem lehetett megállapítani, hogyan került Országról Bécsbe. Ő maga azt állítja, hogy miután a bolsevikiek lemeszározták rokonait, Konstantinápolyba menekült, ahol a keresztény főfak egyesületében levetkőzött, majd nagyanyai házába és később iszapgató. Üzletkés némi pénzt szerzett, átjött Németországba, itt gyorsan gyarapította vagyonát, Meránba került, ahol nagybátyja, von Schloetzer tartózkodott. Minthogy később elfogyott a pénze, Klinger báróné segítette ki őt kisebb nagyobb összegekkel.

Az ügyészség Orlow ellen orgyilkosság miatt emel vádat.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Zsidó élet Szászrégenben

A szászrégeni nem nagyszámú zsidóság igen figyelemreméltó zsidó közéletet él. Nincsen Erdélyben olyan zsidó megmozdulás politikai és hitéleti, gazdasági és társadalmi téren, amelyben a tettekre kész szászrégeni zsidók méltó módon ki nem vennék részüket. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja Fixel Vilmos elnök vezetésében együtt a Szövetség legjobb vidéki szervezeteinek. Az idei sékelakció vezetése Klopocz Mihály kezébe van látva, aki alapos átgondolással és teljes felelősséggel igyekszik az akció sikerét biztosítani. A hitközségi belsőben teljes harmóniában együtt dolgozik a régeni zsidóság mindpartáryalata. Az épülő és közeli befejezésre váró rituális fürdő a város egyik legértékesebb higiénikus intézménye lesz. Nagy gondot feleltetik a zsidó szellemű gyermeknevelést. A évről vizsgálatok alkalmából a kis Aviva leánygyeget rendezett jól sikerült busztúrnepélyt, amelyen a gyermekek héber szavakat, nívó zenei darabokat és bájos saját szerzeményeket adtak elő. A nevelés és a rendezés Frenkel Frici, a kis Aviva faradhatatlan vezetőjének érdeme. A szászrégeni és környékbeli kizsáncok szociális segélyezése és olcsó hitelekkel való ellátása céljából Fixel Vilmos és dr. Mendel Mihály már régebben mozgalmat indítottak egy Kishitelbank alapítására és erre nézve a Joint erdélyi megbízottalval eredményes megbeszéléseket folytattak. A munkálatok annyira előrehaladtak stádiumban vannak, hogy az alapító gyűlést legközelebb egybehívják s kibocsátják az alapító felhívást.

Sékelakció Marosujvárt

Az Országos Sékelbizottság közli: Iszák A. Adolf ur, az 5685. évre megbízott marosujvári sékelbiztos elszámolását megajtván, az idei sékelbiztos tisztelet elköltözés miatt nem vállalt. Az Országos Sékelbizottság lépéseket tett az irányban, hogy az idei akciót a marosujváriak kifajszott kívánságára dr. Dénes Artúrné urnó vállalja, akinek Benjamin Rózsai Kis Magda, Salamon Ernő, Spielmann Jenő segédkezzenek a munkában.

a tekintély

Pár nappal ezelőtt ur bölcs interjúját, között azt a megállapítást hozta először, után értesítve vagy mily sokan tartanak a társadalom homá sam arra ösztökél, h mia felállítását szorg tekintélyben, term ki az új akadémia t tanszék megvalósítás den előkészület rélk egyének tulajya, ré még rok akadályba tantervet, illetőleg sorát a sajtó utján

Ha előadásom m ekként tekintélyre i nár ezúton kérem ö akadémiám megz r momra, hanem fölg szen tég perspektívá vényesülés terén.

Ez nek bave e-e nom előadásorozáon szívesen csak vázlatat colatnak, mellyel biv magamhoz akarom lá jegyezmem, hogy meg tölpre törekedtem s teljes mértékben, en nem találtam meg a szintén barátai a tek dónan fejlesztettem m és megfigyeléseket, a kalmakak a most már nosság elé kerüljenek gondolataim valóban tenek. Ime a gondola

— Uraim! Amió

ben, mindig a tekinté bölcsességgel irányított letnek az a játéka, m ket arra, hogy embert magunkat. Miután a t kell, mint bizonyítani, ber bő képzelettel, va bő bekapcsolással rende hogy a tekintélyhez m és sok erőszakosság sz alacsony ember és szü kintélyes, ha a termés hátra, vagy automobill tudja csillantani a len képűséget — a tekint bad fizikai értelemben lemi vonatkozást kell kisképtű (képeségű) e ségre tehetnek szert. jó kormányzáshoz r mint — objektiváció fejezésért) azaz a saját berekben való feltétele kább j gosult, mert m teteleznék fel minden tömegek az egyes emb bereknek vagy azt, ho hogy nagyon ostobák nélkül is elhiszik) és

— Korunk előreha fejlettsége mellett, m feltételeül szükséges s grandiozítás a fontos. mint grandiozus szelle landó arra, hogy kétsz a korlátoltság sohasem éppen ezért tiszteletre méltó. — az már teki — azt elhiszik. Elhisz

Kérjen ajánlatot

FLE

multiplari festővállalat Kötő-aj. Készít a lege festő m Cimfestő, szobafestő, építéletési munkáta irtás jóállás mellett.

Budapestre utazók!

60 lejes magyar vizumot

és féláru vasúti jegyet (oda vissza) Kolozsváron kizárólag a Fötér 1 szám alatti menetjegyirodában szerezhetik be.

Előadás a tekintélyképző akadémián

Pár nappal ezelőtt olvastam Primo de Rivera ur bölcsejének interjúját, amelyben a sok többi bölcsejesség között azt a megállapítást teszi, hogy a jó kormányzás első sorban tekintélyre van szükség. Miután értesülve vagyok arról, hogy a kormányzásra mily sokan tartanak igényt — úgy az állam, mint a társadalom kormányzására, — emberbaráti érzésem arra ösztökél, hogy egy tekintélyképző akadémia felállítását szorgalmazzam. Bizva saját egyéni tekintélyemben, természetesen magamat nevezetném ki az új akadémia tanszékére. Miután azonban a tanszék megválasztása, — részben a magukat minden előkészület nélkül tekintélynek hívó és hirdető egyének túlsúlya, részben pedig pénzhiánya miatt még sok akadályba ütközik, — elhatároztam, hogy tervtervet, illetőleg előadásaim bevezető gondolat sorát a sajtó útján teszem közzé.

Ha előadásom megnyerné a kormányzásra szíveskedő tekintélyre is reflektáló olvasók tetszését, már ekkor kérem őket, hogy adjanak lehetőséget akadémiam megszervezésére, mely nemcsak számomra, hanem főleg a résztvevők számára, — egészen tég perspektivákat nyitna meg a politikai érvényesülés terén.

Ennek bevezetője utána legyen szabad bemutatnom előadásom gondolatmenetét, mely természetesen csak vázlata annak a gazdag gondolatlanulatnak, mellyel bívem regészködésért mindörökké magamhoz akarom láncolni. Annyit még meg kell jegyezni, hogy magam is egész életemben tehettem, hogy ezt nem szerezhettem meg teljes mértékben, ennek bizárolag az az oka, hogy nem találtam meg a szoros kontaktus azokhoz, akik szintén barátai a tekintélynek. De eszembem állandóan fejlesztettem magamban azokat a gondolatokat és megfigyeléseket, amelyek tekintély képzésére alkalmasak s most már megértek arra, hogy nyilvánosság elé kerüljenek. Itélje meg az olvasó, hogy gondolataim valóban nagy gyakorlati értékeket rejtjenek. Ime a gondolataim:

— Uraim! Amióta a világ forog keserű levében, mindig a tekintély volt az, mely forgását kellő bölcsességgel irányította. Mi a tekintély? A képzeletnek az a játéka, mely alkalmassá tesz bennünket arra, hogy embertársainknál különbnek érezzük magunkat. Miután a tekintélyt inkább elképzelni kell, mint bizonyítani, — fő, hogy a tekintélyes ember bő képzelettel, vagy ami ezzel néha egyenlő: bő beképzéssel rendelkezzen. Sokan azt hiszik, hogy a tekintélyhez magas termet, széles homlok és sok erőszakosság szükséges. Ez nem áll. Néha alacsony ember és szűkhomlokú egyén is lehet tekintélyes, ha a természetadta hiányosságokat lóhátra, vagy automobilra emeli és tekintetében megtudja csillantani a lenés és villámfényét. A nagyképűség — a tekintély esetében — sohasem szabad fizikai értelemben venni, hanem mindig szellemi vonatkozást kell érteni alatta, — így egész kisképzű (képesztű) emberek is kellő nagyképűségre tehetnek szert. Ez elengedhetetlen kellék a jó kormányzáshoz mert a tekintély nem más, mint — *objektíváció*, (bocsánat a tudományos kifejezésért) azaz a saját rosszindulatainknak az embereken való feltételezése. Ez pedig annál is inkább jogszerű, mert mindig jobb, ha egyes emberek teteleznék fel minden rosszat a tömegekről, mint a tömegek az egyes emberekről. Bizonyítsd be az embereken vagy azt, hogy nagyon okosak, vagy azt, hogy nagyon ostobák (minden különösebb oktroj nélkül is elhiszik) és tekintély leszel.

— Korunk előrehaladott viszonyai és technikai fejlettsége mellett, ma már a tekintélyhez nem feltétlenül szükséges szakáll és szemüveg. Csak a grandiózitás a fontos. Inkább grandiózus ostobaság, mint grandiózus szellemiség. A szellem mindig hajlandó arra, hogy kétségei legyenek ereje felől, míg a korlátoltság sohasem kaptható ilyen gyöngöszégre, éppen ezért tiszteltetelméltóbb. S ami tiszteltetelméltó, — az már tekintélyes is. Ami grandiózus — azt elhiszik. Elhiszik, mert lenyűgöz, tehát kor

mányzó-erő van benne. A népek mindig azokat szerették, akik minél nagyobb képzeltséget hitettek el vele, ami érthető is, hiszen a hit a fontos és nem a tényleges üdvözülés. A gondolkodás alkalmas a boldogságra s így egy valódi tekintélynek, — ha a kormányzottak jóléte valóban a szívében fekszik, — mindig arra kell törekednie, hogy a saját gondolatlanságát a tömegekre is átplántálja. Ennek érdekében a magasabbrendű erőszaktól sem szabad visszarettennie valódi tekintélynek, mert a tömegeket nemcsak nevelni, hanem kényszeríteni is kell arra, hogy üdvözülését tekintély üdvén keresztül keressék. Napoleon azért háborozott annyit, hogy francia katonái alázatos hívó lelkét minél hamarabb hozzájuttassa a mennyei üdvösséghez. Azokat, akikben nem volt meg ez a malasztal teljes hit, rongy efemer értékű földi javakkal kárpótolta. Ebben rejlett tekintélyének nagysága.

— A tekintély biztosításához első sorban maga a tekintély akarása szükséges. Hinni azt, hogy méltók vagyunk a tekintélyre. Ezzel együtt jár an-

nak elhívése, hogy mások nem méltók reá. Minél teljesebben hisszük, hogy mások nem méltók reá, annál inkább vagyunk alkalmasak reá mi. A tekintélyhez vezető uton szükségünk van a megvetésre is. Természetesen az emberek megvetésére, akik elég szemtelenek ahhoz, hogy hozzánk hasonlítsák magukat. Nagyon sokat használ a gesztusok előkelősége is. Főleg az elhárító gesztusoké. Mindig elhárítani, mindig nem mel válaszolni mások igényjére, — ez a fontos. Aki nem hiszi, nézze meg az államférfiakat. Mindig azt akarják, amit mi nem akarunk. Ezért nagyok és tekintélyesek...

... Izelítől most csak ennyit. Aki tényleg hisz abban, hogy a tekintély elsajátítható és megszereshető tulajdonság, annak első feladata, hogy akadémiaira beiratkozzék. Gyakorlati bölcseségek és szédülétes kilátások a hatalomra, nálam évek óta vannak szorgalmasan felhalmozva. Valósággal beleestem e téren az áruhalmozás bűnébe. De ment az, hogy embertársaim, szeretteim: a tekintély-szomjazók érdekében tettem. Kérem önöket, segítsenek hozzá, hogy boldoggá tegyem önöket! Ping-Pong

A Bethlen-merénylet ügyében kihallgatták Garbai Sándort

A bécsi emigrációból nyomoznak a merénylet értelmi szerzői iránt

(Bécs, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi rendőrség a genfivel egyidejűleg vizsgálatot indított a Bethlen elleni merénylet ügyében, miután a bécsi követség olyan értelmű fejelentést tett a bécsi rendőrségnek, hogy a nyomozás szálai Bécsbe vezetnek. A Poltzei Direktion politikai osztályára ma beidézték Garbai Sándort, a bécsi magyar szociáldemokrata emigráció vezérét, aki ellen a követség azt a vádat emelte, hogy részt vett Bécsben egy olyan értekezleten, ahol a Bethlen elleni támadás részleteit beszélték meg. Garbai, kihallgatása alkalmával, felháborodva utasította vissza a gyanúsítást és kijelentette, hogy semmiféle értekezleten nem vett részt. A bécsi rendőrség hivatalosan is megállapította, hogy a Garbai ellen emelt vád alaptalan és más irányba terelték a vizsgálatot.

Beidézték dr. Landler Jenő volt népbiztost, a bécsi magyar kommunista emigráció ve-

zetőjét, majd később Vailer Jenő anarchistát és feleségét, továbbá Mendel Emil és Zöldhegyi emigránsokat. A kihallgatásokat megkezdték, de arról ezideig nem adtak ki semmi jelentést.

A jelek szerint Justh Iván a merénylet ügyében nem állt politikai csoportokkal összeköttetésben, hanem cselekedetét minden előzetes meggondolás nélkül követte el. Justh ugyanis soha nem vett részt politikai mozgalmakban és az Emberi Jogok Ligájának magyar osztályához is úgy sodródott, hogy Veér Imre, a Liga titkára, mint ismeretes, a múlt évben Párisban „Közársaság” címen lapot indított és az ekkor nyomorban tengődő Justh Ivánt alkalmazta lapjánál. Minden kétséget kizáróan megbizonyosodott, hogy sem Veér Imréhez, sem Károlyi Mihályhoz, vagy a magyar emigrációhoz Justh Ivánnak semmi köze nincsen és teljesen a magasztállásra folytatja politikai tevékenységét

Ellenzéki politikusokat fognak perbe a russi események miatt?

A kormány állítólag öt miniszteri tárcát ajánlott fel a nemzeti pártnak

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hunyadmegyei véres választási események még mindig nem kerültek le a politikai érdeklődés napirendjéről. A „Cuvantul” szerint Cantunari közigazgatási vezérfelügyelő a russi eseményekről a kormányhoz beterjesztett jelentésében megállapította, hogy a csendőrök önvédelemből használtak fegyvert.

A lap szerint a dévai ügyészség perbe fog több ellenzéki politikusot, mint a russi események felbujtóit.

Ha ez a lapjelentés megfelel a valóságnak, úgy a közeli napokban mozgalmas politikai viták várhatók.

Az utóbbi napokban többször adtunk hírt arról, hogy a kormány állítólag kollaborációs javaslatot tett a nemzeti pártnak. Erről a hírről a liberálisok lapja a „Viitorul” ma szenzációs részleteket közöl. A „Viitorul” szerint a nemzeti párt a kormánnyal való bármily együttműködés ellen foglalt állást a legutóbbi választási események következtében. A lap azt állítja, hogy

a kormány a nemzeti pártnak a választások után azonnal kormánykollaborációt ajánlott fel: Maniunak a miniszterelnökhelyetteségét és a pártnak 5 miniszteri tárcát.

A belügyminiszter és Mircescu hadügyminiszter között ma délelőtt hosszabb megbeszélés folyt a katonai közigazgatási személyek ügyében. Goga belügyminiszter szerint ilyen rövid idő alatt nem tudja pótolni a katonai személyeket, de a törvény értelmében jogában is van ilyen személyeket a közigazgatásban alkalmazni. Sőt

Beszarábiában a helyzet direkt katonai közigazgatási személyeket kíván meg. A ma esti minisztertanács dönt ebben az ügyben véglegesen.

Bucuresti, június 15. A szászoknak egy küldöttsége ma megjelent a belügyminiszternél és arra kérte, hogy a kormány listáin soron következő szász jelölteknek a kormány jutasson mandátumot lemondások után. A Magyar Párt egy küldöttsége is megjelent ma Goga Octavianánál és

megnyugtatót kért, hogy a magyar képviselők mandátumai közül egyet sem fognak megsemmisíteni.

Titulescu londoni nagykövet az „Argus” tudósítójának kijelentette, hogy az ország eddigi kül- és pénzügyi politikáját folytatni kell és az összes pártoknak magukévé kell azt tenniük. Minden egyes pénzügyi politikai intézkedésnek úgy kell a külföld előtt megjelennie, mint a román nemzet politikájának egységes megnyilvánulása. Titulescu hiva a saját erőnk-ből való politikának, de ez nem jelenti azt, hogy kirai falat építsünk magunk körül.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat.

Kérjen ajánlatot

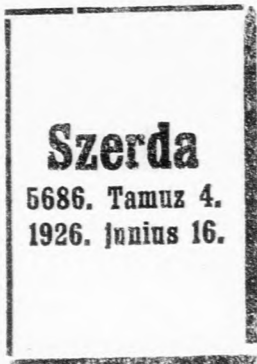
FLEGLER

műipari festővállalattól, Cluj Str. I. Rațiu [volt Kötő-ut.] Készít a legegyszerűbből a legdisezesebb festő munkákat.
Cimfestő, szobafestő, zománccfényező, mázó és építélettestési munkákat. Fertőtlenítő és és fűreg-irtás jóállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági zsidó sajtó napilapja
Szerkesztők: Gáspáry János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet elkövetésének utánnemelési esete a közérdekeltségével engedélyt meg.

A mai naptár

Egy ügyvéd naplójából

Egy külföldi lapban olvassuk az alábbi pompás szellemességeket, melyek az ügyvédi mesterségre vonatkozva internacionális érvényűek. Bármilyen szellemesek és a szellemesség kedvéért születetteknek is látszanak ezek az aforizmák, — megvan az a hibájuk, hogy az igazság erejével hatnak. Tehát nem viccek.

Az igazság nem az, amit keresni kell, hanem az, amin keresni lehet.

Az embert az különbözteti meg az állattól, hogy pörösködik.

Jó a jognak ellensége.

Csak elveszett ügyek vannak, de elveszett ügyvédek nem.

Az apostol meghal a maga igazságáért, az ügyvéd megél a más igazságtalanságából.

A jog az emberektől, a jogász Istentől való

A jó társadalmi élet alapfeltételei: a bűnös, az adós, a hitelező, a megkárosított, a szerződő, a főbebező, az örökös, az örökgyógyó, a család, a tolvaj, a sikkasztó és a bizonyítékok hiánya.

Távedni emberi dolog. Távesztetni még inkább.

Spártában végül már nem voltak sem hazugok, sem tolvajok, sem esküszegők. Spártának végül el kellett vesnie. Spártában az erkölcs fölöslegessége tezte a törvényt és a tisztességet a jogászt. Spártának el kellett vesnie.

Én a törvényt nem tudom, hanem jobban tudom.

A jog a régi rómaiak talmudja.

Ki mint vet, úgy arat. Ki mint arat, olyan ügyvédet fogadhat.

(Egy válópör margójára.) A jó pap holtig tanul. A jó férj holtig felejt.

Nálam: Az igazság kiszámíthatatlan, a vádlott beszámíthatatlan.

Jobb ma egy válópör, mint holnap egy házasságtörési dráma.

Az ember nem azért pöröl, mert igaza van, hanem azért, hogy igaza legyen.

Gyere el hozzám és én még arról is meg foglak győzni, hogy igazad van.

Meghalt Mátyás király, nyiss ügyvédi irodát.

Nem az a fontos, hogy te mit hiszel, hanem az, amit én veled elhitetek.

A jó társadalom üldözi a bűnt, de a jó társadalom ki is termeli a bűnöskéket, hogy legyen ki

Felmentették Horváth Sándort, a Viktoria-szalámigyár igazgatóját

(Cluj-Kolozsvár, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék IV. számú Dunca-büntetőtanácsa ma délelőtt tárgyalta Horváth Sándor, a Viktoria-szalámigyár volt igazgatójának bűnperét, akit egyfelől sikkasztással, másrészt pedig hűtlen vagyonekezeléssel vádoltak meg. A per előzményei még 1920 októberére nyúlnak vissza, midőn Horváth megalapította a „Viktoria“-szalámi- és húsból gyártó társaságot. A társaság, amelynek tagjai Horváton kívül dr. Mihály Tivadar jelenlegi polgármester és Barcsay László voltak, alkalmazta a gyárban Gürsch Vilmos mérnököt, a VI. hadtest husszállítóját, aki üzletberendezését a gyár rendelkezésére bocsátotta.

1921 áprilisban azután a gyár részvény társasággá alakult át. Az egyik fő részvényes, a Banca Generala a Tari Romanesti lett, amely a gyár vagyoneként akarta Gürsch berendezését elkönyvelni. Kellemetlen volt a bank számára Horváth személye is, akinek évi 35.000 lejese javadalmazását sokalta a bank. Hogy állásából kitehessék, hűtlen kezelésért büntető feljelentést tett Horváth ellen, azt állítva, hogy Horváth a Gürsch-féle berendezést a társaság részére megvette és most a Gürsch kezére akarja visszajuttatni.

Horváth megunt a sok vegzaturát, amelynek egyes körök részéről állandóan ki volt téve és miután az ügyesség óvadék ellenében szabadlábra helyezte, elutazott Csehszlovákiába. Tartozott azonban egy Rucska Jenő nevű

főként gyakorolni a jog, a törvény és az igazság fényességét.

Szeretlek, de megvédlek.

Magaddal még csak elhitheted, hogy gazember vagy. De velem?

Ne, ne! Ne bizonyítsd nekem, hogy te ártatlan vagy. Majd inkább én bizonyítom neked, hogy te ártatlan vagy és hidd el, ez többet ér.

Nálam tisztességes kliensnek ne igaza legyen, hanem pénze. Mert ami az igazságot illeti, hidd el, minden gazembernek lehet egyszer az életben igaza.

Ferdinánd király ünnepeltetése a Román Akadémia diszülésén. Bukarestből jelentik: A Román Akadémia tegnapi második diszülése teljesen a király ünnepelésének volt szentelve. Bianu, Jorga és Marinescu tartottak ünnepi beszédeket, magasztalva az uralkodó érdemeit a román tudomány és irodalom körül, majd Ferdinánd király beszélt. Rámutatott arra, hogy az akadémia minden érdem és ő a kultúrának csak szerény munkása. Emlékeztet elődjének, Károly királynak nagy érdemeire a modern Románia alapítása körül. Igéretet tesz, hogy mindig támogatni fogja a tudományt és az ünnepélyes alkalmából egymilliót adományoz a születésnapja alkalmából létesített Ferdinánd király alaptól a Román Akadémia könyvtára számára. A királyt beszéde után óriási óvásokban részesítette a diszülés zsúfolt közönsége.

Ünnepséget készítenek elő Nagyváradon Miron Cristea tiszteletére. Nagyváradról jelentik: Miron Cristea metropolita tiszteletére, aki a napokban tért haza Karlsbadból, Nagyváradon fényes ünnepségeket készítenek elő.

Gorkij állandó sorrentói lakos lett, Gorkij a háború előtt épített Capri-szigeti kis házat eladta. Uj villát vett Sorrentóban, ott dolgozik napestig s ott fejezte be az „Artamatorok“ című regénye után az „Isledovatel“-t, amely oroszul a felfedezőt jelenti. Ez a regény tulajdonképpen 1890-től az orosz forradalomig végbement emberi és társadalmi motívumokon épül fel. Utána Gorkij már régóta tervezett újabb drámáját készülni megírni.

Tűzveszélyben van a gura oncnitzi petróleumvidék. Bukarestből jelentik: Ma éjjel a Targoviste melletti Gura Ocnița egyik petróleumszondáját villám gyújtotta fel. A szonda, amely naponta 25 vagon nyersolajat termel, hatalmas lánggal ég. A tűz fenyegeti a petróleumvidéket. Katonáságot küldtek az oltási munkálatok támogatására.

egyénnek 300.000 lejével, aki erre sikkasztás címen feljelentést tett Horváth ellen. Horváth időközben testileg-lelkileg megtörve, visszajött Csehszlovákiából és hazatérése után azonnal letartóztatták. Bár a kiállott igazságot következtében szívbajt kapott, védőjének, dr. Erdélyi Jánosnak minden erőfeszítése mellett sem sikerült szabadlábra helyezését kieszközölni és Horváth azóta állandóan az ügyészéi fogház foglya volt. A törvényszék már többször tárgyalásra tűzte ügyét, azonban a tanúk meg nem jelenése miatt mindannyiszor el kellett halasztani.

Végre ma délelőtt tárgyalásra kerültek a Horváth elleni vádak. A bank időközben elejtette a vádat ellene, viszont Gürsch Vilmos perrel támadta meg Horváth Sándort azért, mert üzletberendezését másfél évig nem tudta használni. A tárgyalás folyamán bebizonyosodott, hogy Horváth és Gürsch között adás vételi szerződés nem jött létre, Gürsch csak használatra adta berendezését és ezért Horváth nem vonható felelősségre. A vád másik részét Rucska Jenő sikkasztási vádja képezte. A vádlott időközben kifizette a költséget és így a mai fő tárgyaláson visszavonta a vádat. Éppen ezért a törvényszék rövid tárgyalás után ártatlannak mondotta ki Horváth Sándort és a vád és annak következményei alól felmentette. A meghurcolt ember kálváriája ezzel véget ért, és a törvényszék elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. dr. Bierescu ügyész az ítélet ellen felbuzgott jelentett be.

Vámkönnyítések Palesztinában. Jeruzsálemről jelentik: Palesztina hivatalos lapja, az „Official Gazette“ rendeletet közöl, amely szerint Palesztinában gyapjufonal, gyapjufonal és selyemfonal után nem kell behozatali vámtól tisztni. E nyereségek vámmentessége sokban elő fogja segíteni a Palesztina textiliparnak fellendülését. Az új rendelkezés az érdekltek követelésére lépett életbe. A híres Delfiner féle selyemgyárat, amelyet a cikkek kirott magas vámok miatt zártak be, most ismét üzembe fogják helyezni.

A zsidó növénykert mulatsága. E hónap 20-án a kolozsvári jótékony zsidó egyesület nagyszabású kerti ünnepet rendez. Az ünnepélyre már megtörténtek az előkészületek: lesz szépségverseny konfetti-csata, jazzband, pompás kabarézámok, humoros sportmutatványok, tombola, cigányzene és számos más szórakoztató alkalom. Mindenkinek ott kell lennie a mulatságon, amelyek a délutáni órákban veszik kezdetüket és amelyeket a református kollégium udvarán és tornatermében fognak lezajlani.

Felülvizsgálják az 1927. korosztály sorozását. Kolozsvár városi tanácsa hivatalosan közli, hogy június 25-ikén a prefektúra termében ülést tart az 1927. korosztály ellenőrző bizottsága. Ez alkalommal revideálják: 1. A sorozóbizottság hatásköri tullepés, törvény megérte, vagy téves értelmezése címén megtámadott határozatokat. 2. A felmentések ügyében hozott határozatokat. 3. Az akták késedelmes beadása miatt elhalasztott és függőben lévő ügyeket.

Anglia óriás-léghajókat épít. Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare, légügyi miniszter egy banketten kijelentette, hogy Anglia a legkomolyabban foglalkozik óriás léghajók építésének terével. Ezek a léghajók száz utas, ötven matrózt és husz tonna terhet fognak tudni szállítani. Mielőtt a léghajók elkészülnek, rendszeres járatot fognak berendezni Anglia és Amerika között. Az ut két napig fog tartani. Négy nap alatt Indiába, hat nap alatt a Fokföldre, tíz nap alatt Ausztráliába és tizenkét nap alatt Újzéländba lehet majd repülni. Eddig két ilyen óriás léghajó építését kezdték meg. Egyiptomban és Indiában egyidejűleg megkezdtek az angol óriás-léghajók számára szolgáló leszálló-állomások építését.

A resicai művek a királynak ajánlékozott egy kastélyt. Bukarestből jelentik: A resicai művek igazgatósága Ferdinánd királynak adományozta a ferencfalvai erdőben fekvő Klause-kastélyt, amelyben a király legutóbbi látogatása alkalmával megszállt.

Csa

gy

Nagy megtak

— **Mezkezdik a tékek revízióját.** Iros tanácsa a közönsé elhatározta az eddigi vizízióját. A revízió teo foglalkozott a város ároza, hogy az eddigi vizsgálatára kerültenk vez és a bizottság tag állítja össze, akik ism gyoni viszonyait, teher állapítani, hogy a kiváltak-e vagy sem, me nác, hogy ezeket az i vetették ki és akinek vagy aki jobban tudt ceóban uszta meg. Ég tanács elhatározta, hog tési tételeket vizsgálja a kivetéssel meg vaun aránytalanságáról csak s így tudja korrigálni vizízió munkát a kerülle kezdik s pár héten bel ténnek e nagyobb arány

— **Ujra kiélesed sztrájk.** Londonból jele mgint rosszabbodott. titkára egy népgyűlésen tette, hogy a nyolcórás javaslat elleni harcban mogatja a bányászokat. javaslatot a parlament e az általános sztrájkkal.

— **Nagy vihar D** jeletik: Tegnap éjjel m pásokkal nagy vihar üt oltók állandó permane negyven esetben vonulta

— **Megváltoztatt** nevéit. A Piski és Jibó Vaída állomás nevét „V lomást „Petru Rares“-re zérigazgatóság június 15

— **Az amerikai közigazgatásáért.** N „Palestine Economic szerint 750 000 dollár egymillió dollárból a hidróelektromos állomás Tel-Aviv, Haifa és Tif nek tökéletesítésére 250 000 dollárt a h szolgáltni. Ugyanez a hosszulejáratu kölcsön mezőgazdasági és más mogatni. Erre a célra tak meg.

— **Segesvár és megszakadt a táviró tetes.** A tegnap éjjel S közzött egy a postai, mi fon összeköttetés a vihar megszakadt. Husz táviró tölt ki a dühöngő szelle lakok a postai és vasuti a katonaság igénybevéte és remélhetőleg holnapig megrongált vonalat. Jele ják le a táviróai fogalm

* **Múlt és Jövő** Regina Mária 32 értesít vath Pál irtól a megbiz illetőnek a „Múlt és J bevezendő tizletkötésre több megbízása. Tibor

Ruháia molumentessé válik ha Czinknél festtet tisztított.

SZENZÁCIÓ

Csak 30 napig árusítják

az összes cikket

gyári árakon, nyereség nélkül

Nagy megtakarítás.

„Au Printemps“ (volt Missir) áruházban.

Olcsó vásárlás.

— **Megkezdik a kolozsvári községi illetékek revízióját.** Ismeretes, hogy Kolozsvár város tanácsa a közönség köréből felmerülő panaszokra elhatározta az eddigi kivetett községi illetékek revízióját. A revízió technikai megoldásával tegnap foglalkozott a város állandó bizottsága és elhatározta, hogy az eddigi kivetett községi illetékek felülvizsgálatára kerületenként egy-egy bizottságot szervez és a bizottság tagjait olyan városi polgároktól állítja össze, akik ismerik az egyes polgárok vagyoni viszonyait, teherbíró képességét s meg tudják állapítani, hogy a kivetett községi illetékek indokoltak-e vagy sem, mert arról győződött meg a tanács, hogy ezeket az illetékeket eddig öletszerűen vetették ki és akinek jobb volt az összeköttetése, vagy aki jobban tudott sirni, a községi taxákat olcsóbban uszta meg. Éppen erre való tekintettel a tanács elhatározta, hogy nemcsak a sérelmes kivételi tételeket vizsgálja felül, hanem azokat is, akik a kivétellel meg vannak elégedve, mert a kivétel aránytalanságáról csak így szerezhet meggyőződést s így tudja korrigálni az elkövetett hibákat. A revíziós munkát a kerületi bizottságok rövidesen megkezdik s pár héten belül ki fog derülni, hogy történetek-e nagyobb aránytalanságok vagy sem.

— **Ujra kibélekedett az angol bányász-sztrájk.** Londonból jelentik: A bányászsztrájk ügye maigint rosszabbodott. Cook, a bányászsztrájk főtitkára egy négytől tartott beszédében kijelentette, hogy a nyolcórás munkaidőről szóló törvényjavaslat elleni harcban valamennyi szakszervezet támogatja a bányászokat. Ha a kormány a törvényjavaslatot a parlament elé terjeszti, számolni kell az általános sztrájkokkal.

— **Nagy vihar Debrecenben.** Debrecenből jelentik: Tegnap éjjel másfél óráig sűrű villámcsapásokkal nagy vihar dühöngött. A menők és tűzoltók állandó permanenciában voltak, körülbelül negyven esetben vonultak ki.

— **Megváltoztatták két vasuti állomás nevét.** A Piski és Jibot közötti vasutivonalon fekvő Váda állomás nevét „Vaidei“ re és Madéfalva állomást „Petru Rares“-re változtatták át a CFR vezérigazgatóság június 15-iki kezdettel.

— **Az amerikai zsidóság Palesztína közigazgatásáért.** Newyorkból jelentik: A „Palestine Economic Corporation“ határozata szerint 750 000 dollárt fognak a megzavart egymillió dollárból a Jordán mellett épített hidroelektromos állomás betetőzésére, továbbá Tel-Aviv, Haifa és Tiberiás elektromos-műveinek tőkésítésére fordítani. A fennmaradó 250 000 dollárt a házépítések céljára fogják szolgálni. Ugyanez a testület határozta el, hogy hosszulejárati kölcsönökkel fog Palesztinában mezőgazdasági és más kereseti közületeket támogatni. Erre a célra 200.000 dollárt szavaztak meg.

— **Segesvár és Erzsébetváros között megszakadt a távírda- és telefon-összeköttetés.** A tegnapi éjjel Segesvár és Erzsébetváros között egy a postai, mint a vasuti távírda- és telefon-összeköttetés a vihar következtében a fővárossal megszakadt. Husz távírda és telefon-üzletet döntött ki a dühöngő széllel párosult eső. A munkálatok a postai és vasuti műszaki közegnek, valamint a katonaság igénybevételével szorgalmasan folynak és remélhetőleg holnapig legkézből helyreállítják a megrongált vonalat. Jelenleg Szébenen át bonyolítják le a távírjai forgalmat.

* **Mult és Jövő“ szerkesztősége** Cluj, Str. Regina Maria 32 értesíti az előfizetőit, hogy Horváth Pál úrtól a megbízását visszavonta és így az illetőnek a „Mult és Jövő“ nevében semminéven nevezendő ízelítőre vagy pénzfelvételere nincs többi megbízása. Tibor Dénes Szerkesztő.

— **Megkezdtek a nagyvárad kereskedők zsarolója bünperének tárgyalását.** Nagyváradról jelentik: Ma kezdte meg a nagyvárad királyi törvényszék Ziegler Ignác rendőrségi besúgó zsarolási perét, aki Caillé Imre nagykereskedőt és másokat, különböző ürügyek címén megzsarolt. Ziegler hét hónapja ül vizsgálati fogságban. A mai napon a tanukihallgatásokat folytatták le.

— **Tarján Klári gyilkosa levelet írt a miskolci rendőrségnek.** Miskolcra jelentik: Tegnap a rendőrség büntügyi osztálya egy levelet kapott, amelyek durva levélpapírján elferdített írással a következők voltak írva: „Látom azt a megfeszített munkát, amit a rendőrség Tarján Klári gyilkosa után kifejt. Tömegével állítják elő az embereket, akiket alaptalanul hiába zaklatnak. En vagyok Tarján Klári gyilkosa, de soha sem fogok nyomomra akadni.“ A levelet daktiloszkópiai vizsgálat alá vették. A talált két ujjlenyomatot felküldték az országos daktiloszkópiai nyilvántartóba. A levelet Miskolcra adták fel június 12-én. A rendőrség erélyesen nyomozza a névtelen levélíró. Két feltétele van: Az egyik szerint megtréfálta volna valaki a rendőrséget, a másik az, hogy a gyilkos lelkiismerete szólalt meg és sajnálja az ártatlan embereket, akik miatt szenvednek.

— **Leégett Erdély egyik legnagyobb téglagyára.** Beszterceből jelentik: Óriási tűz martaleka lett egy besztercei hatalmas téglagyár, amely egyszerre több helyen kigyúlt s mire a tűzoltóság a helyszínre érkezett, az óriási gyár épületei és faalkatrészei leégték. A hatalmas tüzet az éjjeli ór vette észre, aki azonnal értesítette a tűzoltóságot. Mire azonban a tűzoltók a helyszínre érkeztek, a Friedmann felső gyár már lángokban állt. A faalkatrészek és a faalkatrészeket már nem lehetett megmenteni. Az eddigi hozzávetőleges becslések szerint a kár több mint tízmillió lejre tehető, amiből biztosítás útján csak egy jelentéktelen összeg térül meg, mivel az egész gyár állítólag két és fél millió volt biztosítva. A lángok martalékán esett gyár csak egy pár éves. Nemrégben érkeztek meg Nametorezából az új gépek. Éppen a mai nap próbálták volna ki a gépeket. Édekes, hogy Besztercén a Hurabuai nevezetű városrész, amely vályogvetéssel és téglagyártással foglalkozott, az utóbbi időben nagy nyomorba jutott, mivel az új, modern és hatalmas tüzmel szemben nem tudták felvenni a versenyt. E miatt többször kifakadtak s állítólag midőn a tűz kiütött, a hegyoldalon a vályogvető cigányok nagy örömjongással fogadták a téglagyár pusztulását. Többek állítása szerint a tűz egyszerre több helyen ütött ki, amiből acra következettnek, hogy a téglagyár gyújtogatás áldozata lett. A hatóságok a nyomozást bevezették, de eddig még nem sikerült megállapítani a tűz okát.

— **Miniszterváltozás a lengyel kormányban.** Varsóból jelentik: Bartel miniszterelnök lemondott a vasutminiszteri tárcáról és helyébe Romocki képviselőt, a keresztény demokrata párt tiszárát nevezték ki, aki az elnökválasztáson Pilsudszky és Moscicki ellen szavazott. A miniszterelnöknek ezt az elhatározását azzal magyarázzák, hogy az új rezsim minden uton keresi a kibékülést ellenfeleivel.

— **Balesetek építkezés közben.** Bukarestből jelentik: A fővárosban ma két építkezési szerencsétlenség is történt. Az egyik a Filantrópia-kórháznál, ahol egy épülő barakk fala beomlott és 3 munkást maga alá temetett. A munkások súlyosan megsebesültek. A másik szerencsétlenség a Banca Romaneasca mögött egy rozant házban történt, amelynek emelate beomlott és a földszinten dolgozó 3 munkást megsebesítette. A sebesülteket kórházba szállították.

— **Hevesi Piroska modern estélye.** Ebben a szezonban a legelső hangversenyt adta tegnap este Hevesi Piroska. A legnevesebb modern szerzők darabjai szerepeltek ezúttal műsorán, amelyek közül a francia modernnek darabjai értékkel a legnagyobb sikert, minthogy annak bizonyosságul, hogy a francia zenekultúra még mindig új és új megújodásokra képes és úgy belső tartalmában, mint a forma par excellence franciás tökéletlenségében a zenei lelkekben is meglepő megindulásokat tud kiváltani. Különösen Edward Moritz és Ruené Baton sujtjei igazolják ezt a megállapítást, melyek csipkefinom formai architektúrájukkal, megindítóan kedves, meleg, naps és szírványos témájukkal minden hallgatót elragadtattak. Edward Moritz „Deux intermezzi“ című darabjának első tétele olyan, mint egy fiatal tiszta mosolyu leány sirva-kacagása, pártata a kélészetnek, emellett formailag is tökéletes. Hevesi Piroska nagystíű művésze feledhetlenül tetre számunkra ezt a kis darabot. Oroszosan izzó és emellett mély zenei alkotás M. Moussorgsky négy apró témaja. Sok fojtott szenvedély, sok pompás és melegen megkonstruált melódia csendült ki belőlük, az „In der Krim“ című pedig hangulati teljességével hatott ránk. Debussy igazgyöngyeinek tartságából is ragyogva fénylett felénk „Les collines d'Anacapri“ című sujtje. Csek természetes, hogy a Bartók, Kodály- és Dohnányi-darabok Hevesi Piroska már jól ismert pompás interpretációjában most is nagy hatást értek el. Átalában ezt a kiváló művészasszonyt tegnap művészetének teljében élvezhettük. Bizonyították, hogy nemcsak az erő és tragikus érzések kongeniális megszólaltatója, hanem lehelletfinom szépségek méltó kifejezője is. Lelkes és komoly közönsége a szokottnál is melegebb ünneplésben részesítette. (s.)

— **Vilmos excsászár maszkjában szökolt Berlinben egy szocialista agitátor.** Berlinből jelentik: A szocialdemokrata párt nagy demonstrációt rendezett a Hindenburg-féle levél ügyében. A gyűlésen hatalmas dertül séget keltett az egyik szóok, aki Vilmos excsászár maszkjában beszélt a tömeghez. A hatvanezer főnyi tömeg és a rendőrség között kisebb incidensek történtek. Amikor a rendőrség egy fiatal embert őrizetbe vett, olyan nagy tumultus támadt, hogy a rendőrségnek erősítéseket kellett karnie és mezzemenő óvintézkedéseket kellett fogantatnia. Ő ven tüntetőt letartóztattak. Többet könnyebben, néhányan súlyosan megsebesültek.

— **Palesztína külkereskedelme.** Jeruzsálemről jelentik: A Palesztinában néhány hónap óta uralkodó krízis nem maradt hatás nélkül a külkereskedelemre. Az impott szokailtul visszafelődött. Az elmúlt év novemberében 710.062, decemberében 580.954, ez év januárjában 483.974, februárjában 527.320 font sterling értékű volt az árubevitel Palesztina földjére. Az export az elmúlt februárban 123.564 font sterlingnyi értéket tett ki, közöttük 87.402 font sterling értékű narancsot vittek ki.

Kérje

mindenhol **Dreher-Haggenmacher**
sörgyártmányait!

Márciusi világos
Dacia extra special.
Bavaria dupla maláta.

Weisz Adolf urisabóságát áthelyezte **17. sz. alá**
Galea Regele Ferdinand

KÖZGAZDASÁG

A regáti biztosítók a külföldi valutában kötött biztosítások eltörlését kérik

A nemes valutában már megkötött biztosításokat lejértékre akarják megváltostatni

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belföldi biztosító intézetek és azok között a külföldi társaságok itteni ügynökségei között, amelyek egyáltalán, vagy csak részben állnak román érdekeltségben, már hosszabb idő óta erős verseny folyik. Az erős konkurrencia az utóbbi időben meglehetősen éles ellentéteket idézett elő a belföldi és a külföldi intézetek között, különösen az életbiztosítás terén, ahol a külföldi érdekeltségű biztosító intézetek főleg nemes valutában kötnek biztosításokat, a belföldi intézetek pedig lejértékben.

A regáti biztosítók ezért — mint beavatott helyről értesülünk — most intervencióra készülnek és a közeli napokban memorandumot fognak terjeszteni a kormány elé, amelyben

kéri fogják a biztosítási törvénynek olyan értelmű megváltoztatását, amely megtiltja Románia területén az idegen valutában kötött életbiztosításokat. Az intézetek természetesen indokolásukban nem annyira saját érdekük megvédését kérik, hanem azt hozzák fel, hogy az idegen valutában történő életbiztosítások rontják az ország valutáját, miután a külföldi intézetek megbízottai a felelő azzal érvelnek, hogy a lej nem stabil értékegyeség, ez az eljárás pedig főként alkalmas arra, hogy a közönségben megingassa a lej iránti bizalmat. A regáti intézetek ezzel kapcsolatban azt is kérik, hogy a már nemes valutákban megkötött biztosításokat ugyancsak törvényileg változtassák át lejértékre.

Egy évre hosszabbítják meg az idegen szakmunkások tartózkodási engedélyét

A munkaügyi vezérigazgató nyilatkozata a revíziós munkálatokról

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az idegenek ellenőrzésének megkezdésével kapcsolatban a Rador távirati ügynökség felvilágosítást kért a munkaügyi minisztériumtól ennek a fontos kérdésnek elintézési módjáról.

A munkaügyi vezérigazgató a következőket mondta:

— Meg vagyunk elégedve az idegen revíziós munkálatok eddigi lefolyásáról. Nagyon kevés pánaszt kaptunk eddig és biztosak vagyunk abban, hogy ha utasításukat követik, mindenki meg lesz elégedve.

— Melyek ezek az utasítások?
— Nem tagadjuk meg a tartózkodási engedély meghosszabbítását senkiől, kivéve azokat, akik illegális úton jöttek be az országba. Mindazok a többi külföldiek, ha csak bebizonyítottan nem csavargók, vagy munkakerülő, megkapják a meghosszabbítást.

— Mi történik azokkal, akik legálisan jöttek be az országba, de nem hosszabbították meg idejében tartózkodási engedélyüket?

— Ezek is megkaphatják a meghosszabbítást, ha indokolni tudják mulasztásukat és megfizetik a rájuk kirovandó bírságot. A legnagyobb jóakarattal fogunk eljárni, hogy megadjuk mindenkinek a lehetőséget, aki az országba jött, hogy működési körében hasznos munkát fejthessen ki.

— Meddig lesz érvényes ez az új meghosszabbítás?

— Egy évre, vagyis 1927 június 1-ig, amikor újabb revízió lesz. Ezek a revíziók távolról sem zaklatások, mint egyesek állítják, hanem feltétlenül szükségesek a nemzeti munka megszervezéséhez és egyúttal az állam biztonsága szempontjából, sőt ép azoknak az országra nézve hasznos idegeneknek érdekében áll, akik azt kívánják, hogy helyzetük tisztázva és biztosítva legyen minél hosszabb időre.

— Milyen intézkedések történnek a hazai ipar számára szükséges elemeknek az országba való belépése és ittmaradása tekintetében?

— Az eljárás ezekkel is az lesz, mint a jelenlegi és nehézségeket nem fogunk támasztani. Mindazon munkásoknak és mestereknek, akikről bebizonyítják, hogy szükség van rájuk, megengedjük az országba való belépését és egyúttal 1927 június 1-ig az ittmaradást is. Ez alkalommal a többi idegennel együtt kerülnek majd revízió alá. Az elő kérdés felülvizsgálását a munkaügyi minisztériumnál működő régi bizottság végzi.

— Milyen intézkedéseket tett a kormány a kivándorlás kérdésében?

— Ismeretesek azok a nehézségek, amelyek e

kérdés körül keletkeztek. Kijelenttem, hogy a kivándorlási ügynököknek illegális propagandáját ma már az egész ország fölismerte. Ugy a román, mint a kisebbségi parasztok jól tudják már, milyen nehéz az élet az Egyesült Államokban és Braziliában. Kezdenek számolni azokkal a nehézségekkel, amelyek az országokba való bejutás és tartózkodásukhoz kockáztatják meg, hogy elpredálják egész vagyonukat és aztán egyszerű proletárokként térjenek vissza az országba. A beszarabiai kivándorlás propaganda centrumát nem régen szüntette be a kormány, amikor a román emigránsok egy csoportja visszaérkezett Braziliából, ahova nem engedték be őket. Az az intézkedés, amely ezek számára vissza akarja juttatni földjeiket, igazságos és annál szükségesebb, mert ezeket a parasztokat csalással forgatták ki földjeikből.

Értesülésünk szerint, az idegenek ellenőrzése az egyes bizottságok részéről befejezés felé közeledik és a legtöbb helyen már a hó végére teljesen elkészülnek a revízióval.

¶ **Törvényjavaslat készül a lej stabilizálása érdekében.** Bukarestből jelentik: A Banca Nationala-nál tegnap hosszabb megbeszélést tartottak Lepadatu pénzügyminiszter és Oromolu bankkormányzó. Megtárgyalták mindazokat az intézkedéseket, amelyek a lej stabilizálása érdekében szükségeseknek mutatkoznak. Beavatott körök szerint a kormány törvényjavaslatot fog a parlament első ülésszaka elé terjeszteni a lej stabilizálására vonatkozólag, számot vetve a közgazdasági és pénzügyi élet követelményeivel is.

¶ **Felemelték a betegsegélyző járulékokat.** Temesvárról jelentik: A Casa Centrala (Munkásbiztosítási Központ) mellett szervezett központi ellenőrző bizottság legutóbbi ülését Temesvárt tartotta meg. Enescu munkaügyi vezérigazgató elnöke alatt. Az értekezlet tárgya a betegsegélyző járulékok felemelése volt, hogy ennek alapján a betegség miatt munkaképtelen munkások táppénzét is lehessen emelni. A munkaadók képviselői elleneztek a járulékok nagyarányú felemelését, reámutatva arra, hogy a befizetett összegek nagyrésze szétfolyik természetlenül az adminisztráció csatornáin. Azonban nem voltak egységesek, mivel éppen az állam, mint munkaadó képviselői hozzájárultak a járulékok felemeléséhez, hozzájárultak a munkások és a hivatalbéli tagok is úgy, hogy a felemelési indítvány többséget kapott. 100 százalékkal emelték fel a betegsegélyzői járulékokat, aminek megfelelőleg felemelik a táppénzeket is.

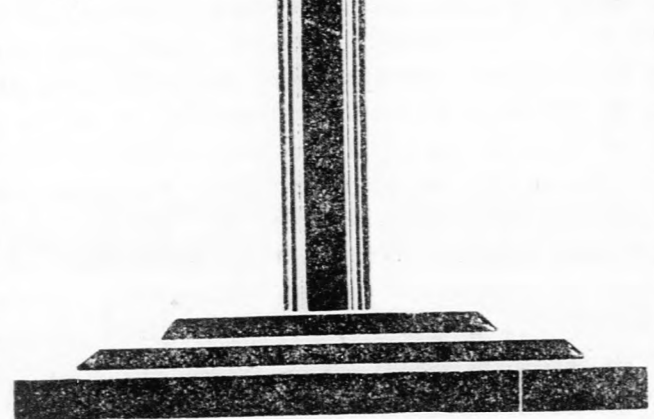
¶ **A kazántulajdonosok szövetségének közgyűlése.** Az UGIR közgyűlésével kapcsolatban tartotta meg rendes évi közgyűlést a kolozsvári kazántulajdonosok szövetsége. Az évi jelentés szerint a tagszám 1925. év folyamán 116-ról 315-re emelkedett úgy, hogy a kolozsvári kerület e tekintetben országos viszonylatban is második helyen áll. A tagszám 1926. június 1-ig már 420-ra emelkedett. Az egyesület tagjai 1925. év végén, máskül

Csuz, reuma, kőszvény és vesébj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és 7-8 ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság. Posta: Ileanda-Mare.**

MULT ÉS JÖVŐ

Zsidó szépirodalmi művészeti kritikai havi folyóirat. Szerkeszti Dr. Patai József, felelős szerkesztő Tibor Dénes. — Romániai szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Regina Maria 32. Telefon 3-87.

Kormányhatóságilag engedélyezett

sorsjáték

a Romániai Róm. Kath. Népszövetség Dévai Tagozata javára rendezti: a Kolozsvári Gazdák Hiteleszövetkezete, Cluj, Piata Cuza Voda 10.

Egy sorsjegy ára 50 x 2 = 100 lej.

Főnyeremény: egy 50 HP luxusautó, 6 üléses „Benz Mannheim”, mely megtekinthető az „Autocomercia” üzletben, Cluj, Bocskay-tér 10.

II. nyeremény 25,000 lej készpénz
III. nyeremény 10,000 lej készpénz
IV. nyeremény 5,000 lej készpénz
V. 100 nyeremény: 2 100 lej, összesen 10000 L.

A nyeremények illetékes mentessége garantsalva

Sorsjegyek kaphatók a Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete, Cluj, mint főelárúró helyén és a hirdetett bizományosoknál. 100 lej 25 bani előzetes beküldése ellenében a főelárúró egy drb. sorsjegyet franco küld.

Sorsolás helye: Cluj (Kolozsvár) Primaria (város-háza). — Sorsolás ideje: 1926. július 15. d. u. 3 óra.

Sorsolási eredmény közlve lesz az Uj Kelet-en

Gyönyörű művészi

fényképeket

készít kertben és hangulatos műtermében

Bátyi Lajos, Monostor-ut 7.

Prefektura mellett

évi működés után tüzfejtéssel) 363 elektromotor (összesen 16 545 kVA) Szövetség tudvaleg egész országra bevarihoz hasonló osban, Marosvásárhely. Az egyesület felügyelőkát stb. tagjain vizsgálgják felül a központ után a m jövőhagyást, ahol

¶ **Csütörtök államtitkár.** Bukingyi államtitkár, a ról már beszámoltunk vissza Bukarestb. tegnap este diuert tiszteletére. Az est tnyei és diplomácia vettek részt. Meno szójának sikere al esőnre vonatkozó rjak. A „Rador” rciói szerint a kölk ket Románia és

Mi

Betilligang gest kische "abrik su las-ung ein m mit einem Kapit trage u ter ge i

¶ **Nem hoz gazdasági tanúk:** A kormány Coanda tábornok ter elnökletével mezőgazdasági szállítása szerep mivélésügyi minis hozattal a csütört Jasi a beszarab árvízpusztításokr elhatározta, hog kéri fel a Banc segélytélék foly

¶ **Uj kormány Banca Nationala** Az „Adaverul” Mircea Araput a biztossá foja ki ¶ **Megszün** B4csből jelentik: Wiener Credit-A vaszította be. P hogy a pácsi és Magyar Altaláno ¶ **Ujabb g** CFR. A megnöv boyjolítására a gyntőkocsikát b vic—Focsani—O vonalon gyorsáru

A lej kártok 15 60, ... gában 14 40.

Kolozsvár. fokozódott. A de nyításra estek, folytatodott. A timmal jegyzeté Budapestén pedi lej. Az arfolyam Decs 32 40—3 302—308, Pár 45 50, Newyork 1125, Milánó 8 40

Zürich. Zár 207 60, Newyork 1430 00, Milánó pest 72 30, Belgr 220 00, Varsó 4

Bukaresti. 55 70, London 8 40 Zürich 4

Brüsszel — B

évi működés után 596 kazán (23 493 négyzetméter tüzfűtőfelülettel) 363 gőzgép, 323 termikus, vízi és elektromotor (összesen 46 305 lóerővel) és 65 dynamo (16 545 kilowattal) felett rendelkeznek. A Szövetség tudvaleg egy bukaresti központtal az egész országra be van szervezve s több a kolozsvárihoz hasonló osztállyal rendelkezik, így Brassóban, Mátosvásárhelyen, Temesváron és Aradon is. Az egyesület felügyelői a gyárakat, gépeket, kazánokat stb. tagjainál teljes hatósági hatáskörrel vizsgálják felül s az erről felvett jegyzőkönyvek a központ után a munkügyi miniszternél nyerne jóváhagyást, ahol egy példány letétben is marad.

Csütörtökön érkezik vissza Manolescu államtitkár. Bukarestből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár, akinek római pénzügyi tárgyalásairól már beszámoltunk, csütörtökön reggel érkezik vissza Bukarestbe. Az olasz külügyminisztérium tegnap este diárett adott Manolescu államtitkár tiszteletére. Az estélyen az olasz politikai, pénzügyi és diplomáciai világ legkiválóbb személyiségei vettek részt. Manolescut melegen ünnepelték misztifikációjának sikere alkalmából. A 200 millió líras kölcsönre vonatkozó szerződést valószínűleg ma aláírják. A „Rodo” római tudósítójának magáninformációi szerint a kölcsön nem ró különleges feltételeket Romániára és nagy sikert jelent az országnak.

Mittätige

Beteiligang gesucht! Bedeutende tschechoslovakische Fabrik sucht für ihre Rumänische Niederlassung einm Kaufmannsch befähigten Mann mit einem Kapital von Re. 200 000 Gefl. Adresse unter geheimer Existenz an die Ad. e. d. B.

Nem hozott határozatot a legfőbb gazdasági tanács ülése. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági delegációja ma Coanda tábornok ipar- és kereskedelmi miniszter elnökletével ülést tartott. Napirenden több mezőgazdasági cikk kivételi illetékének leszállítása szerepelt, azonban Garoflid földművelésügyi miniszter távolléte miatt a határozathozatal a csütörtöki ülésre halasztották. Trancu Jasi a beszarábiai éhínségről és a regátbli árvízpusztításokról tett jelentést. A bizottság elhatározta, hogy a kormányt intervencióra kéri fel a Banca Natională-nál a szükséges segélytértelek folyósítására.

Új kormánybiztost neveznek ki a Banca Nationalăhoz. Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” értesülése szerint a kormány Mircea Araput a Banca Natională-hoz kormánybiztossá fogja kinevezni.

Megszűnik az Angol-Osztrák Bank. Bukarestből jelentik: Az Angol-Osztrák Bankot a Wiener Credit-Anstalt saját érdekelttségébe olvasztotta be. Pénzügyi körökben úgy hírlik, hogy a pécsi és a nagyváradi fiókintézeteket a Magyar Általános Hitelbank veszi át.

Újabb gyűjtőkocsikat állított be a CFR. A megnövekedett darabáruforgalom letöryöjtésére a CFR vezérigazgatósága újabb gyűjtőkocsikat helyezett forgalomba a Csernovic-Focsani-Odobesti-Putna-Saaca Bobocovelon gyorsáruk szállítására.

TÖZSDE

Június 15-é

A lej értékeiben 225 00 - 220 00, Párisban 15 60, Bukarestben 309, Bécsben 305 25, Prágában 14 40.

KOLOZSVÁR. A belső piacon a lanyhaság fokozódott. A devizák arai a magasabb zürichi nyitásra estek, amely a délutáni órákban is folytatódott. A lej a zürichi utóban 220 szantimmal jegyezték. Newyorkban 42 ról 43.50 re, Budapestben pedig 307-ről 309 emelkedett a lej. Az arfolyamok a következők: Bécs 32 40 - 32 50, Prága 6 82 - 6 88 Budapest 302 - 308, Páris 8 40 - 8 50 Zürich 44 80 - 45 50, Newyork 230 00 - 232 00, London 1120 - 1125, Milánó 8 40 - 8 50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 00, Amsterdam 207 60, Newyork 516 80, London 2515 00, Páris 1430 00, Milánó 1840 00, Prága 1530 00, Budapest 72 30, Belgrád 912 50, Bukarest 225 00 - 220 00, Varsó 43 00, Bécs 72 95 00

Bukarest. Devizák: Páris 6 60, Berlin 55 70, London 1136 00, Newyork 233 00, Milánó 8 40, Zürich 45 25, Bécs 83 10, Prága 6 90, Brüsszel - - Budapest - -.

Bukarest. Valuták: Napoleon 850, német márká 54 00, leva 1 60 török lira 125, font sterling 1130, francia frank 6 90, svájci frank 44 00, olasz lira 8 30, drachma 2 80, dinár 4 00, dollár 233, lengyel forint - - , osztrák schilling 33 00, magyar korona 33 60, cseh korona 7 00, belga frank - - , holland forint - - .

SZINHÁZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

* Képzett és kedves közönség!

Az alvó férj. Pénteken este lesz a bemutató előadása Kolozsvárt. Az alvó férj még mulatságosabb, mint Szenes eddigi vígjátékai. Az alvó férj a szezon legjobb vígjátéka és Kolozsvárt is minden bizonnyal teit házakat fog vonzani.

A Maricza grófnő sikere most már kétségtelen. Ezen a héten csütörtökön játszik utoljára, de a jövő hétfőtől kezdve ismét műsoron van.

Magyar Színház 1926. június 16.

Szerda: Maricza grófnő (Bérletszűnet. Sorozat 434). Csütörtök: M riza grófnő (Bérletszűnet. Sorozatszám 435).

Péntek: Az alvó férj (Udonság, először. Premierbérlet 65 sz. Sorozat 436)

Szombat: Az alvó férj (Napi bérlet 137 sz. A. Sorozat 437).

Vasárnap d. n. fél 3-kor: Cócós asszony (Pinter Bökévé, László és Ilhászsal. Leszállított helyére. Sorozat 438).

Vasárnap 6-kor: Az alvó férj (3-adszor. Leszállított helyére. Sorozat 439).

Vasárnap este 9 kor: Maricza grófnő (Bérletszűnet. Sorozat 440).

Hét 8: Maricza grófnő (12zedszor. Bérletszűnet. Sorozat 441).

Palermo Bar

Sinetár József tulajdonos

F. hó 16-tól

POLIDOR

komikus és a szenációs új műsor.

Belépti díj nincs. Nem tányorozunk.

Select-mozgó

Bemutatja a világproductio leghiresebb alkotását

Egy forradalmi nász

(Jeanica Meredith)

A szereplők élén Marion Davies, akit szépsége és tehetsége Hollywood csillogóvá tett. Monopol Metro Goldwyn film

Urania-mozgó

A tűz orkánja

(A demoni arany)

Nyolcfelvonásos szenációs dráma. A főszerepekben Milton Sills és Ana A. Nilson

Apollo-mozgó

A gyűjtogató

Nagy kalando-dráma, 6 felvonásban

A világ szenációi az IDEAL

filc-kalapjal.

Számakalapot minden elfogadható árban árúsít az

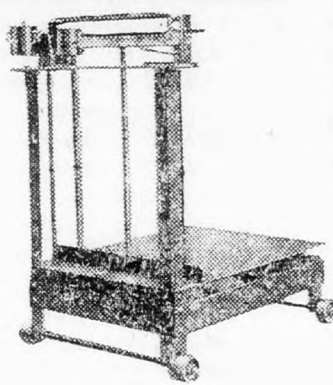
IDEAL

kalapszalonn. Formálások 48 óra alatt készülnek Cluj, Gales Revoie Ferdinand 8.

T. C. Tisztelettel értesitem, hogy „Dioszszenmártoni vizimalec lisztgyártata” cég alatt az Albina é ületével szemben, **Dioszszenmártonban**

Lisztüzletet nyitottam,

ahol rajt őrlelt, valamint bányai lisztet árúsítok. Kiváló miniszelettel **Farkas Andor**, malomtulajdonos

Hess

mérlege

minőségi munka

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Preciziós

fogaskerekok

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.

Szabo János

Cuj, Str. Jasi or (Nagyszamos) No 2.

Üvegcsiszolás!

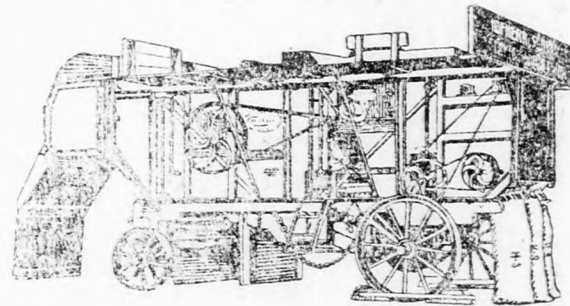
Bator- és f. li tárcák 2-8 mm vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Finntükör 2 mm vastag, eredeti táblákban és kivétel. Autóüveg. **Tükörjavítás** Üvegrezbe foglalása művészi kivitelben. Tükör és tüdőüveg-raktár. — Helyített üveg.

„**VENUS**” üvegcsiszoló és tükörgyár, Friedrich & Co. közhíresei társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4.

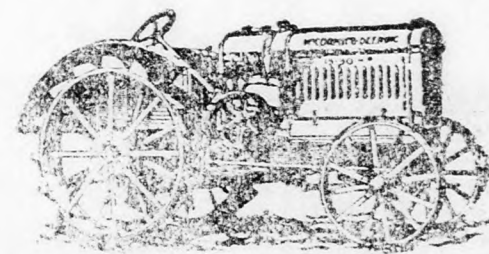
Kalás bizsolgálás. Előnyös szállítás.

Hofherr-Schranz, Wien

cséplőgépek

International petroleum tractorok

eredeti gyári áron raktáron

Emil BLAGA, Cluj

Igen előnyös fizetési feltételek.

